

#3 OKTOBER 2026

OPLINIE

AFMP
LEDENMAGAZINE

RICHTLIJNEN
beschermen lokale
medewerkers

**OORKONDE
& SPELD**
voor markante
bonds jubilarissen

**AFMP
VERWELKOMT**
nieuw sectorhoofd
Luchtmacht

**REGELING
MILITAIRE INZET
BAKENT JOUW
RECHTSPOSITIE AF**

CONSTRUCTIEVE, MAAR OOK KRITISCHE PARTNER

DEFENSIE STAAT AAN DE VOORAVOND van ingrijpende veranderingen. De grillige internationale veiligheidssituatie vraagt namelijk om een krijgsmacht die sneller kan reageren, die beter voorbereid is en die langdurig(er) kan worden ingezet. De voorgestelde Wet op de Defensiegereedheid (WODG) en de drie onderliggende algemene maatregelen van bestuur moeten hieraan bijdragen. De AFMP begrijpt de noodzaak voor Defensie om adequaat te kunnen inspelen op alle dynamische ontwikkelingen en om uitvoering te kunnen (blijven) geven aan hoofdtak 1. De snelheid en daadkracht om dit te bewerkstelligen, mogen echter nooit ten koste gaan van de rechtspositie en veiligheid van de defensiemedewerkers, de zorgvuldigheid van besluiten én de inspraak van de defensiebonden.

Daarom blijven wij kritisch kijken naar de WODG en de bijbehorende algemene maatregelen van bestuur. Het wetsvoorstel veronderstelt naar mijn idee ten onrechte dat de vakbonden en de medezeggenschap een bureaucratische belemmering vormen op de momenten dat Defensie door een conflict in onze nabije omgeving snel moet handelen. Defensie moet er meer van doordrongen zijn dat zij ook dan het fundament vormen van onze democratische defensieorganisatie. Juist in tijden waarin het meest wordt gevraagd van onze militairen verdient hun rechtspositionele bescherming namelijk volop aandacht. Zij staan 24 uur per dag ten dienste van onze samenleving en moeten in de toekomst misschien wel het hoogste offer hiervoor brengen.

Vanwege hun bijzondere positie hebben zij geen stakingsrecht. Daarom zijn zij voor hun belangenbehartiging afhankelijk van de bonden en de medezeggenschap. Als Defensie zou besluiten om ons op de moeilijke momenten opzij te schuiven, dan handelt zij in strijd met het belangrijke principe van goed werkgeverschap. Ondertussen blijft een goede samenwerking tussen de bonden en de medezeggenschap op de werkvloer belangrijk om de belangen van medewerkers optimaal te kunnen behartigen. Om dit voor elkaar te krijgen, hebben we elkaar de komende jaren hard nodig.

Een andere relevante discussie gaat over ons toekomstige dienmodel. Het is belangrijk om als land na te denken over de

toekomst van onze krijgsmacht. Maar laten we dit denkproces niet beginnen met nieuwe verplichtingen voor burgers, zolang de basis van de defensieorganisatie niet op orde is. Ik vind dat eerst helder moet zijn hoe de organisatie er de komende jaren uit komt te zien en wat dit vergt van onze militairen en burgermedewerkers. Iedereen binnen de organisatie moet weten wat er van hem of haar verwacht wordt en dan heb ik het ook over de rol van reservisten en burgermedewerkers in de oorlogsorganisatie. De toekomstige gereedheid van onze krijgsmacht staat of valt met het maken van een goed plan en met de uitvoering hiervan. En pas als dat gebeurd is, kunnen we verdere stappen zetten.

De AFMP zal zich blijven opstellen als een constructieve partner die meedenkt over de toekomst van Defensie, over de samenwerking met het bedrijfsleven en de inzet van reservisten én over de manier waarop onze nationale weerbaarheid kan worden versterkt. Verder houden wij juist oog voor kwaliteit, uitvoerbaarheid en zeker voor de mens binnen Defensie. Dit laatste blijkt onder meer uit de resultaten die wij recent behaalden voor individuele leden. Ook als voorzitter van de AFMP span ik me regelmatig in voor leden die tegen problemen aanlopen of die zich niet erkend voelen in hun werk. Geweldig nieuws in dit verband is het volkomen terechte besluit van Defensie om de militairen en hulpverleners die betrokken waren bij de nasleep van het MH17-drama alsnog een zichtbare erkenning te geven in de vorm van een herinneringsmedaille. Voor veel betrokkenen komt deze waardering ruim twaalf jaar na dato. Maar ook na al die tijd doet hun erkenning ertoe! De AFMP blijft zich de komende jaren daarom inspannen voor de erkenning én rechtspositie van iedereen binnen Defensie die een bijdrage levert aan onze veiligheid en democratie.

Ruud Bergsma
voorzitter AFMP

**'GEREEDHEID VAN
KRIJGSMACHT
STAAT OF VALT MET
GOED PLAN'**

06 VOORSTEL VAN ONZE CENTRALE ACOP LIGT AAN BASIS RMI

→ Vanwege de ernst en de risico's die hierbij om de hoek komen kijken, moet de inzet van militairen voortaan substantieel beter financieel worden gecompenseerd dan varen en oefenen, waarbij in het uiterste geval sprake is van een geconditioneerde nabootsing van oorlogsomstandigheden. Dit is een belangrijk uitgangspunt van de nieuwe Regeling Militaire Inzet (RMI) die sinds 1 oktober 2026 van toepassing is. Aan de basis van de RMI ligt een voorstel van onze centrale ACOP.

16 AFMP ONDERSCHRIJFT RICHTLIJNEN VOOR BESCHERMING LOKALE MEDEWERKERS

→ Veel militaire, humanitaire en diplomatieke missies maken gebruik van lokale medewerkers. Bij gebrek aan gemeenschappelijke internationale standaarden worden zij met langdurige en terugkerende problemen geconfronteerd. Daarom publiceerde de organisatie Local Staff International (LSI) in januari 2026 richtlijnen om hun rechten en bescherming te waarborgen. Wij onderschrijven deze richtlijnen.

12 NIEUW SECTORHOOFD LUCHTMACHT WIL NETWERK KADERLEDEN UITBOUWEN

→ De komende anderhalf jaar treedt de 39-jarige Chaim Benistant langzaam in de voetsporen van Ron Segers als sectorhoofd Luchtmacht bij de AFMP. In een interview ontvouwt Chaim zijn ambities in deze nieuwe functie. "Mijn belangrijkste ambitie is het uitbouwen van ons huidige netwerk van actieve kaderleden binnen de Luchtmacht," zo benadrukt hij onder meer. "Zij horen direct wat er allemaal leeft onder de collega's en vormen een onmisbare schakel tussen de werkvloer en ons bestuur."

21 VISITES AAN MARKANTE AFMP-JUBILARISSEN

→ Het afgelopen kwartaal waren vier postactieve collega's precies 70 jaar AFMP-lid: Ferry van Dijk uit Breda, Harry Bosch uit Eindhoven en Anne de Haan en Richard Ornek, beiden uit Uden. Wij wilden deze unieke gedeelde mijlpaal in OpLinie niet onopgemerkt voorbij laten gaan. Daarom doen we je verslag van de jubileumvisites die Ruud Bergsma en Paul Engelbertink, respectievelijk voorzitter en sectorhoofd Postactieven bij de AFMP, brachten aan de vier jubilarissen. Tijdens hun visites aan Anne en Richard werden zij vergezeld door Teet Vonk, groepshoofd Brabant Noord-Oost.

EN VERDER

- 04** Bondig – Werk en inkomen
- 10** WODG mist onderbouwing voor verdere inperking van jouw rechtspositie
- 24** Presentatie nationaal rapport tijdens AV EUROMIL
- 26** Bondig – Vereniging
- 28** Defensie in de media: kwartaaloverzicht
- 29** FNV Veiligheid verder als SamDef
- 31** Puzzel
- 32** Contact met de AFMP
- 34** Ledenvoordeel FNV
- 36** Uit de praktijk: functiewaardering

GOED PERSPECTIEF VOOR DOORSTROMERS

→ In de nota Startsalaris staat dat nieuw instromende militairen (spijkerbroeken) die tot officier worden opgeleid sinds 1 januari 2023 voor maximaal drie extra treden in aanmerking kunnen komen op basis van hun leeftijd en/of recente werkervaring. Logischerwijs leidde dit tot verontwaardigde reacties van doorstromende militairen die tot officier zijn opgeleid. Zij zaten samen met de spijkerbroeken in de klas. Na de voltooiing van de korte officiersopleiding werden de spijkerbroeken soms echter in een hogere trede dan de doorstromers geplaatst. Vanaf 1 september

Scan de
QR-code voor het
volledige bericht.

2026 is dit onderscheid van de baan. Op grond van hun werkervaring bij Defensie krijgen doorstromers er sindsdien namelijk maximaal drie treden bij. Natuurlijk vinden wij dit een stap in de goede richting. De vraag blijft echter wat er moet gebeuren met doorstromers die tussen 1 januari 2023 en 1 september 2026 officier zijn geworden. Helaas wilde Defensie voor deze groep namelijk geen algemeen geldende afspraak maken. ■

VOORKOM ALS RESERVIST GEDOE MET WWPLUS!

→ Ben je reservist bij Defensie? Dan adviseren we jou om het IKB-budget volledig te laten uitbetalen zolang je in dienst bent. We geven je deze tip, omdat we hebben gezien dat WWplus het hiermee gemoeide bedrag in mindering brengt op de bovenwettelijke werkloosheidsuitkering. Wij hebben hierover meerdere procedures lopen. Door het bedrag zo snel mogelijk nog tijdens je aanstelling op jouw rekening te laten storten, kun je het nodige gedoe met WWplus voorkomen. ■

POSITIEF NIEUWS VOOR IEDEREEN DIE LETSEL OPLOOPT TIJDENS EEN INZET IN HET BUITENLAND

→ We hebben goed nieuws voor iedereen die psychisch of fysiek letsel oploopt tijdens een militaire inzet in het buitenland die niet als uitzending of missie te boek staat. De staatssecretaris van Defensie bevestigde onlangs namelijk dat letsel tijdens zo'n inzet wordt beschouwd als 'te zijn ontstaan in het kader van de uitoefening van de militaire dienst tijdens buitengewone of hiermee vergelijkbare omstandigheden'. Volgens deze definitie is er sprake van een dienstongeval en dat betekent dat de betrokken militairen in aanmerking komen voor een volledige schadevergoeding. Belangrijk is dat ook letsel dat is opgelopen in het buitenland tijdens de recuperatie of adaptatie aanspraak biedt op een volledige schadevergoeding. Hierover kan dus geen misverstand meer ontstaan. Heb jij vragen naar aanleiding van letsel dat je tijdens een inzet in het buitenland opliep of merkte het ABP jouw ongeval tijdens een inzet, recuperatie of adaptatie aan als een bedrijfsongeval? Neem dan via e-mail (ib@afmp.nl) contact op met onze afdeling individuele belangenbehartiging. ■

→ Krijg je in de maanden na jouw vakantie minder loon? Dan kan het zijn dat jouw werkgever een aantal toelagen heeft stopgezet gedurende de door jou genoten vakantieweken. Het vlieggeld, de toelage munitieruimen en de oefentoeelage zijn voorbeelden van deze toelagen. Als je één van deze toelagen in ten minste acht maanden in het jaar ontving, dan moeten deze ook in jouw vakantie worden uitbetaald. Denk je dat dit bij jou onterecht niet is gebeurd? Mail dan de gevraagde stukken naar onze afdeling individuele belangenbehartiging via ib@afmp.nl. Vervolgens kunnen wij beoordelen of jouw toelage(n) inderdaad moesten worden doorbetaald. ■

TEGEMOETKOMING DAGELIJKS REIZEN TIJDENS AANVULLEND GEBOORTEVERLOF WEER VAN KRACHT

→ Wij vertelden je al eerder dat Defensie ons in een bezwarenprocedure over de reiskostenvergoeding tijdens het aanvullend geboorteverlof in het gelijk stelde. Nadat wij hieraan de nodige ruchtbaarheid hadden gegeven en meerdere leden een verzoek tot betaling van de vergoeding hadden ingediend, kwam Defensie echter op haar standpunt terug. Defensie besloot alsnog dat er tijdens het aanvullend geboorteverlof geen aanspraak op de tegemoetkoming dagelijks reizen kon worden gemaakt. Naar aanleiding hiervan tekenden wij opnieuw voor een aantal leden bezwaar aan. Goed nieuws is dat deze bezwaren inmiddels gegrond zijn verklaard. Defensie erkent dat de tegemoetkoming dagelijks reizen tijdens het aanvullend geboorteverlof gewoon doorloopt. De onderbreking van de tegemoetkoming mag pas na zes weken ingaan. Wij zijn blij met dit resultaat en zijn nog met Defensie in gesprek over de reparatie die moet plaatsvinden. Hierover hopen we je binnenkort te kunnen informeren op onze website en in onze app. Heb je in de tussentijd vragen over jouw tegemoetkoming? Stel die dan gerust aan de collega's van onze afdeling individuele belangenbehartiging via ib@afmp.nl. ■

GA JE UIT DIENST? CHECK DAN DE VAKANTIE- UREN OP JOUW LOONSTROOK!

→ Ga je uit dienst en heb je nog recht op de uitbetaling van vakantie-uren? Dan adviseren wij jou om bezwaar aan te tekenen tegen de loonstrook waarop je deze uren kunt zien. Wij kunnen dit bezwaar voor jou oppakken. Alweer langere tijd erkent Defensie dat het werkgeversdeel van de pensioenpremie en het financiële voordeel van de eigen ziektekostenverzekering voor militairen in het vakantieloon moeten worden meegenomen. De uitvoering is echter nog steeds niet rond. Daarom moet je op tijd – dat wil zeggen binnen zes weken – bezwaar maken. Stuur een e-mail (ib@afmp.nl) naar de collega's van onze afdeling individuele belangenbehartiging als je wilt dat zij dit voor jou oppakken. ■

Regeling Militaire
Inzet sinds 1 oktober
2026 van kracht

‘SCHERPERE AFBAKENING VAN DIVERSE VORMEN VAN MILITAIRE INZET’

Vanwege de ernst en de bijbehorende risico's moet de inzet van militairen voortaan substantieel beter financieel worden gecompenseerd dan varen en oefenen, waarbij in het uiterste geval sprake is van een geconditioneerde nabootsing van oorlogsomstandigheden. Dit is één van de belangrijkste uitgangspunten van de nieuwe Regeling Militaire Inzet (RMI) die sinds 1 oktober 2026 van kracht is. Aan de basis van de RMI ligt een voorstel van onze centrale ACOP. Om tot een onderbouwd voorstel te komen, maakten wij dankbaar gebruik van de input van leden wier inzetten in het verleden niet goed zijn afgehandeld of onvoldoende zijn gecompenseerd. Nadat Defensie en de bonden het in januari eens werden over de hoofdlijnen van de RMI, zijn de afgelopen tijd de laatste inhoudelijke punten op de i gezet.

Als onderhandelaar namens de ACOP in het georganiseerd overleg hierover met Defensie was Arjen Rozendal betrokken bij de totstandkoming van de RMI. OpLinie vroeg hem naar de meerwaarde van de RMI, de ervaringen van onze leden die hieraan ten grondslag liggen en de drie in het kader van deze regeling gedefinieerde inzetvormen. Verschillende gebeurtenissen waren volgens Arjen aanleiding om tijdens een traject van arbeidsvoorwaardenonderhandelingen tussen Defensie en de bonden werk te maken van een nieuwe regeling voor militaire inzet en om afscheid te nemen van de Regeling voorziening bij vredes- en humanitaire operaties (VVHO). "De eerste belangrijke gebeurtenis was de orkaan Irma, die op 6 september 2017 verwoestingen aanrichtte op Sint Maarten," verduidelijkt Arjen. "Later bleek dat de toenmalige Commandant der Strijdkrachten (CDS, red.) de langdurige inzet en noodhulp van Nederlandse militairen na de ramp bewust niet via de VVHO wilde erkennen voor de collega's die hiervóór al in deze regio waren geplaatst. Dit was ons en de andere bonden een doorn in het oog. Na jaren gesteggel met Defensie kregen de betrokken militairen alsnog hun verdiende erkenning en belofte Defensie beterschap op dit punt."

GATEN DICHTEN

Toen Rusland op 24 februari 2022 Oekraïne binnenviel, werd er plotsklaps nog een grotere paraatheid en inzet van onze militairen verwacht, zo benadrukt Arjen. "Tot onze verbazing kwam de HDP op de proppen met een inventarisatie van de toen geldende militaire rechtspositie. Hij vroeg ons om te bevestigen dat alle activiteiten en vormen van inzet voor Oekraïne niet onder de VVHO zouden vallen en dienden te worden afgedaan als een oefening of een dienstreis. Wij vonden juist dat deze inzet vrijwel altijd onder de VVHO moest vallen, ondanks de gebreken die deze regeling bij sommige inzetvormen had." Omdat de VVHO dus een aantal tekortkomingen kende, besloten wij het initiatief te nemen voor een nieuwe regeling ter vervanging hiervan. Arjen: "Deze regeling moest zorgen voor een scherpere afbakening van de verschillende vormen van militaire inzet en meerdaagse activiteiten zoals opgesomd in de Regeling vergoeding voor overwerk, onregelmatigheid, beschikbaarheid en bereikbaarheid (VROB, red). Ook wilden we hiermee de rechtspositionele gaten rond de operationele inzet dichten, waarbij de toepassing van de VVHO of de VROB volgens ons niet gerechtvaardigd was. In het arbeidsvoorwaardenakkoord 2024 is de afspraak

gemaakt voor de RMI. Omdat de gewenste nieuwe regeling betrekking had op zowel de VVHO als de VROB zijn hierover bij volgende arbeidsvoorwaardenakkoorden aanvullende afspraken gemaakt."

GEDEGEN VOORSTEL

Om tot een onderbouwd voorstel voor de RMI te komen, is goed geluisterd naar de ervaringen van leden wier inzetten in het verleden slecht zijn afgehandeld of gecompenseerd. Enkele inzetten sprongen er de laatste jaren negatief uit. Zoals eerder gezegd, ging er dus veel mis bij de afwikkeling en compensatie van de inzet naar aanleiding van de verwoestingen door de orkaan Irma en bij de diverse inzetten voor Oekraïne. Dergelijke problemen deden zich verder voor bij de inzet in het kader van Enhanced Forward Presence ter versterking van de oostflank van het NAVO-gebied. Ook bij andere inzetten is geweigerd om ze in de vergoedingstabellen van de VVHO op te nemen. Na de evacuatie van militairen uit Beiroet ontvingen wij in 2025 verontrustende signalen van leden dat deze evacuatie op basis van een dienstreis moest plaatsvinden. Hierdoor genoten zij onvoldoende rechtspositionele bescherming, terwijl vlakbij de startbaan van de luchthaven bombardementen werden uitgevoerd en zij dus gevaar

'DE RMI DRAAIT BEWUST ALLEEN OM DE VRAAG OF JE KUNT SPREKEN VAN EEN INZET'

liepen. Pas na de nodige druk van onze kant kregen wij de toezegging van Defensie dat toekomstige evacuaties uit een conflictgebied alleen zouden worden uitgevoerd aan de hand van de VVHO. Dit benadrukte volgens ons hoe belangrijk het was om er met een nieuwe regeling voor te gaan zorgen dat de afwikkeling van risicovolle inzetten niet meer afhankelijk zou zijn van de status die hieraan werd gegeven.

OPGEDRAGEN INZET

De RMI draait bewust alleen om de vraag of je kunt spreken van een inzet. "Feit is dat het altijd gaat om een opgedragen inzet in Nederland óf in het buitenland," verduidelijkt Arjen. "Door dit als uitgangspunt te nemen, voorkom je dat vergelijkbare inzetten anders worden afgehandeld en gecompenseerd, alleen omdat deze willekeurig een afwijkende status hebben gekregen." Voortaan bepaalt de minister van Defensie vooraf of er sprake is van inzet, om welke inzetvorm het gaat en wanneer deze begint en eindigt. "Hierdoor weten militairen bij elke missie waar zij qua rechtspositie aan toe zijn, welk RMI-inzetvorm geldt en op welke compensaties of voorzieningen zij kunnen rekenen," zegt Arjen. "De minister bepaalt wanneer een inzet begint en eindigt en kan bijvoorbeeld besluiten om de inzet eerder te laten ingaan of langer te laten duren, bijvoorbeeld door de voorbereidings-tijd en de nazorgperiode als onderdeel hiervan aan te merken. Belangrijk om te weten is dat drie duidelijk gedefinieerde inzetvormen binnen de RMI de vrijheid van de minister beperken om missies en operaties niet als inzet aan te wijzen."

RMI-1, RMI-2 EN RMI-3

Deze inzetvormen kennen elk een eigen mate van ernst en zwaarte. "Het belangrijkste uitgangspunt hiervan is dat inzet vanwege de ernst en de bijbehorende risico's financieel substantieel beter moet worden gecompenseerd dan varen en oefenen," verduidelijkt Arjen. "Bij RMI-1 gaat het om militaire inzet buiten Nederland in het kader van (vredes) operaties en missies. RMI-2 omvat andere militaire inzet in het buitenland zoals bijstandsverlening en inzet in NAVO- of EU-verband, anders dan missies en operaties. Militaire inzet in Nederland vormt de derde inzetvorm. Hieronder valt de voorheen in de VROB genoemde 'bijzondere inzet'. Dankzij de drie gedefinieerde inzetvormen kunnen de compensatie, beloning en rechtspositionele bescherming van militairen beter worden afgestemd op de aard van de inzet en de specifieke risico's."

HAARLEMMEROLIE

Een winstpunt van de RMI is volgens Arjen dat in het kader van de noodzakelijke aanpassing van de VROB het begrip 'bijzondere inzet' uit deze regeling is gehaald. "Defensie misbruikte dit begrip te pas en te onpas en vrijwel iedereen legde dit verkeerd uit. Als er geen regime te vinden was voor een inzet van militairen dan haalde Defensie 'bijzondere inzet' van stal als Haarlemmerolie voor de financiële afwikkeling. Daarom is dit begrip uit de VROB gehaald en ingebed in de RMI 3-inzet. Hierdoor is er niets veranderd aan deze inzetvorm, maar wel duidelijker geworden wat deze werkelijk inhoudt."

HARDNEKKIG MISVERSTAND

In de RMI zijn bewust artikelen opgenomen die verwijzen naar wetten en regels waarin de zorg voor militairen vóór, tijdens en na een inzet is geregeld. "Hiermee helpen wij het hardnekkige misverstand onder militairen en hun thuisfront uit de wereld dat zij geen recht hebben op zorg," licht Arjen toe. "Anderzijds maken wij zo duidelijk dat de werkgever vaak

onterecht beweert dat zij niet hoeven te rekenen op zorg en ondersteuning. De RMI legt de verantwoordelijkheid bij Defensie om bij een inzet voor goede huisvesting en voeding te zorgen. Het doel hiervan is om militairen te ontzorgen, zodat zij zich op hun inzet kunnen richten. Alleen in uitzonderlijke gevallen moeten zij enkele zaken misschien nog zelf regelen. In het kader van de zorg en aandacht voor hun thuisfront bevat de RMI verwijzingen naar bestaande voorzieningen uit onder andere het Veteranenbesluit."

Alle voorzieningen voor militairen – huisvesting en voeding, recuperatie, vrijstelling van werkzaamheden en diensten, inzetgratificatie, zorg voor, tijdens én na inzet en de inzetvrije periode – zijn opgesomd in RMI-artikel 4. "Huisvesting en voeding voor militairen zijn in de RMI niet heel anders geregeld dan in de VVHO," zegt Arjen. "De RMI legt echter meer de nadruk op ontzorging. Qua werking en omvang is de vrijstelling van werkzaamheden en diensten overgenomen uit de VVHO."

INZETVRIJE PERIODE

Op het laatste moment konden de bonden met Defensie uitonderhandelen dat militairen bij een RMI-2-inzet ook een compensatie krijgen. "Hetzelfde geldt voor de uitzendgratificatie," vertelt Arjen. "Voorheen was de uitzendbescherming een ongeschreven, mondelinge afspraak. In aangepaste vorm is de uitzendbescherming opgenomen in de RMI. Deze wordt nu inzetvrije periode genoemd. De meeste militairen kennen dit begrip als inzetbescherming. Aan de berekening en de toepassing van de inzetvrije periode ging nogal wat vooraf. Deze biedt Defensie nu de benodigde operationele flexibiliteit bij het inzetten van militairen. In artikel 10 van de RMI staat uitgelegd wanneer je kunt rekenen op deze compenserende maatregel."

OP TE BOUWEN RECHT

De inzetvrije periode is een recht dat je als militair kunt opbouwen aan de hand van

een in de RMI omschreven werkwijze. Dit begrip vervangt de eerdere mondelinge en niet officieel vastgelegde afspraak over de uitzendbescherming, die eenvoudig in elkaar stak.

Arjen: "Bij deze afspraak verwierf een militair voor elke maand uitzending twee maanden bescherming. Dat is in de RMI ook zo, maar dan alleen bij een RMI-1-inzet. Aanvullend moeten er opgeteld 180 dagen inzet worden opgebouwd in een tijdvak van 365 dagen. Hierbij maakt het niet uit of er sprake was van een RMI-1-inzet of een RMI-2-inzet. Je telt deze gewoon bij elkaar op. Als je opgeteld 180 dagen inzet hebt behaald in de voorgaande 365 dagen, dan verwerf je het recht op een inzetvrije periode. Die periode gaat in na de inzet waarin je deze 180 dagen hebt behaald. Je kunt er zelf voor kiezen om deze direct of later te laten ingaan. Je kunt het verworven recht op een inzetvrije periode ook 'opknippen' in verschillende periodes. Deze periodes mogen echter nooit korter zijn dan 30 aaneengesloten dagen. RMI-1-inzet leidt tot een inzetvrije periode van tweemaal de inzet; RMI-2-inzet tot een inzetvrije periode van een halfmaal de inzet."

RUIME TOELICHTING

Nadat Defensie en de bonden afgelopen januari in het Sectoroverleg Defensie (SOD) een akkoord bereikten over de hoofdlijnen van de RMI, werden zij het de afgelopen maanden eens over de laatste inhoudelijke punten. Zo stelden zij samen het transitiedocument vast aan de hand waarvan de VVHO-tabellen zijn omgezet naar de nieuwe RMI-tabel. Verder wist Defensie capaciteit vrij te maken voor de implementatie van de RMI op 1 oktober.

"Natuurlijk hopen we dat de praktijk zal uitwijzen dat de RMI sluitend en werkbaar is," benadrukt Arjen. "Om te anticiperen op de vragen die wij hierover krijgen, hebben we bewust een ruime toelichting op de RMI geformuleerd. Binnenkort publiceren we een FAQ op onze website en in onze ledenapp, waarin we antwoord geven op de meest gestelde vragen over de RMI." ■

REKENVOORBEELDEN INZETVRIJE PERIODE

Aan de hand van drie rekenvoorbeelden maken wij duidelijk hoe de inzetvrije periode bij de RMI wordt berekend:

REKENVOORBEELD 1

Na 180 dagen RMI-1-inzet kun je rekenen op een dubbel aantal inzetvrije dagen: **$180 \times 2 = 360$ dagen.**

Bij een totaal van 201 dagen na de inzet waarin 180 dagen zijn behaald, volgen 402 inzetvrije dagen in het kader van de inzetbescherming. De achterliggende rekensom (op basis van dubbel aantal inzetvrije dagen) is: **$201 \times 2 = 402$ dagen.**

REKENVOORBEELD 2

Na 180 dagen RMI-2-inzet kun je rekenen op 90 inzetvrije dagen. Deze inzet leidt namelijk tot een inzetvrije periode van een halfmaal de inzet: **$180 : 2 = 90$ dagen.**

REKENVOORBEELD 3

90 dagen RMI-1-inzet én 90 dagen RMI-2-inzet zorgen voor in totaal 225 inzetvrije dagen. Eerstgenoemde inzet levert namelijk 180 inzetvrije dagen op (**tweemaal de inzet: $90 \times 2 = 180$**) en de andere inzet 45 inzetvrije dagen (**een halfmaal de inzet: $90 : 2 = 45$**).

Alleen bij zwaarwegende operationele redenen en bij een absolute noodsituatie kan een militair tijdens zijn effectieve inzetvrije periode toch worden ingezet. Voor deze inzet is dan ook een duidelijke motivering vereist. Een militair behoudt in dat geval zijn recht op de niet genoten dagen. Van deze dagen kan hij op een later moment alsnog genieten, ook als deze buiten de genoemde periode van 365 dagen vallen.

Op onze website, in onze ledenapp en in onze digitale nieuwsbrieven plaatsten wij de afgelopen tijd meermaals onze kritische kanttekeningen bij het voorstel voor de Wet op de Defensiegereedheid (WODG). Het wetsvoorstel is onlangs naar de Tweede Kamer verzonden. In dit artikel gaat Reinier van Deelee, vicevoorzitter van de AFMP en onderhandelaar namens de ACOP in het arbeidsvoorwaardenoverleg met Defensie, in op diverse WODG-bepalingen die negatieve gevolgen kunnen hebben voor jou als militair of burgermedewerker bij Defensie.

‘IN DE WODG ONTBREEKT EEN ONDERBOUWING VOOR DE VERDERE INPERKING VAN JOUW RECHTSPOSITIE’

Reinier benadrukt allereerst dat de AFMP de groeiambities van Defensie ondersteunt. “Wij snappen dat Defensie door de grillige geopolitieke situatie van dit moment sneller en flexibeler wil kunnen opereren,” verduidelijkt hij. “Wij hebben er begrip voor dat hiervoor enkele randvoorwaarden moeten worden aangepast. Het blijft wel zeer de vraag of een ‘totaalwet’ zoals de WODG hiervoor het

juiste middel is. Vooral de WODG-bepalingen over de fysieke leefomgeving en de informatieomgeving kunnen het draagvlak voor Defensie aantasten.”

Desondanks begrijpt de AFMP dat het belangrijk is om nieuwe mogelijkheden te creëren voor extra oefeningen en trainingen. “Deze mogelijkheden moeten wel passen binnen de huidige regelgeving en voorzien zijn van de juiste waarborgen,”

zegt Reinier. “Wat dat betreft zien wij binnen de voorgestelde WODG nog veel verbetermogelijkheden.”

EXTRA AFWIJKMOGELIJKHEID

Reinier vertelt dat nu al onder buitengewone omstandigheden van de huidige rechtspositie van militairen en burgermedewerkers bij Defensie kan worden afgeweken. “En dan heb ik het nog niet gehad

'HELAAS IS ER WEINIG GEDAAN MET ONZE KRITISCHE VRAGEN EN OPMERKINGEN'

over de mogelijkheden die er in vredetijd ook zijn, zoals het intrekken van verlof, het opdragen van andere werkzaamheden in het belang van de dienst en het afwijzen van het ontslagverzoek van een militair onder specifieke omstandigheden. De WODG biedt een extra afwijkmogelijkheid. Als de gereedstelling van de krijgsmacht in gevaar komt, dan kan, net als onder buitengewone omstandigheden, worden afgeweken van de bepalingen in de Wet ambtenaren Defensie (WAD), het Algemeen militair ambtenarenreglement (AMAR) en het Burgerlijk ambtenarenreglement defensie (BARD). Verder wijst Reinier op uitzonderingsbepalingen voor defensiepersoneel in de Arbo- en Arbeidstijdenwet. "Deze bepalingen worden van kracht als dit voor de inzetbaarheid of de geoefendheid van de krijgsmacht noodzakelijk is. In de WODG ontbreekt een onderbouwing voor de verdere inperking van de militaire rechtspositie. Er is geen analyse gedeeld die uitwijst dat er ondanks de bestaande uitzonderingsmogelijkheden nog andere belemmeringen zijn waarvoor gerichte maatregelen kunnen worden getroffen. Het kunnen afwijken van de WAD vormt mogelijk een ernstige inbreuk op de rechtspositie van militairen en burgermedewerkers. Het is belangrijk om je ervan bewust te zijn dat gereedstelling het basisproces van Defensie is onder normale omstandigheden, nu dus. De optie om de WAD buiten werking te stellen heeft een maximale duur van twee jaar en kan eenmalig met een jaar worden verlengd. De minister van Defensie kan dit besluit nemen en moet de Eerste Kamer en de Tweede Kamer hierover schriftelijk inlichten."

GEEN OPEN OVERLEG

Volgens Reinier is er geen enkele reden om de WAD aan te passen. "Een kritisch punt is dat in de WODG zelf geen formele rol voor de sociale partners is vastgelegd bij de toepassing van deze wet. In de Memorie van Toelichting bij de WODG wordt opgemerkt dat de overlegregels worden gevolgd, maar ook die kunnen buiten werking worden gesteld. Ik vind dat alle rechtspositionele

'WODG-aspecten' die gevolgen hebben voor defensiemedewerkers vooraf met de bonden moeten worden besproken en afgestemd. Deze zullen doorgaans voorspelbaar zijn. De WODG kwam recent een aantal maal op tafel in het Sectoroverleg Defensie. Helaas is er weinig gedaan met onze kritische vragen en opmerkingen. Defensie hoorde ons wel aan, maar je kon niet bepaald spreken van een open en reëel overleg."

FYSIEKE LEEFOMGEVING & INFORMATIEOMGEVING

Verder is de AFMP kritisch over de bepalingen in de WODG op het gebied van de fysieke leefomgeving. "De WODG biedt de minister van Defensie vijf jaar lang de kans om tijdelijk af te wijken van lokale regels en milieuregels, zodat er meer in Nederland kan worden geoefend," verduidelijkt Reinier. "Wij ondersteunen zoals eerder gezegd initiatieven om Defensie breder inzetbaar te maken, maar wij vinden het onverstandig om afspraken om de leefomgeving te beschermen die in vele jaren zorgvuldig zijn gemaakt eenzijdig aan te kant te schuiven. De minister krijgt vergaande bevoegdheden om uitzonderingen te maken, zonder dat zij het parlement hiervoor vooraf goedkeuring hoeft te vragen. Daarom pleiten wij voor een strikte controle door de Tweede Kamer." Het negeren of versoepelen van regels in de fysieke leefomgeving, zoals geluidsnormen en regelgeving rondom vliegen, schieten en varen, kan negatieve gevolgen hebben voor de veiligheid van de betrokken medewerkers, zo beklemtoont Reinier. "En als milieuregels en veiligheidsprotocollen tijdens grootschalige oefeningen minder streng worden nageleefd, dan vergroot dit ook de veiligheidsrisico's."

Reinier licht ook de WODG-bepalingen rond de 'informatieomgeving' toe. "In de basis wordt met de WODG, aan de hand van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG, red.), een grondslag gecreëerd voor het verwerken van persoonsgegevens door Defensie. Je hebt het dan over persoonsgegevens die bij oefenen, inzet, bewa-

ken en beveiligen worden verzameld. Op zich is zo'n grondslag natuurlijk prima. Op grond van de AVG worden namelijk voorschriften gegeven voor het bewaren en verwerken van gegevens. Hierbij gaat om gericht gezochte data, maar ook om gegevens die als bijvangst van een oefening met verkenningdrones zijn opgepikt."

GERICHTE ONDERZOEKEN

Volgens de AFMP is het belangrijk om de gerealiseerde grondslag goed in de gaten te blijven houden. Reinier: "Onder het mom van 'het vergaren en verwerken van inlichtingen die voor een militaire operatie noodzakelijk zijn', maakt de WODG het ook mogelijk om na toestemming van de minister van Defensie personen aan gerichte onderzoeken te onderwerpen. Eigenlijk is dit het werk van de MIVD en de AIVD. In de bijbehorende Algemene Maatregel van Bestuur wordt bovendien een grondslag gecreëerd om de verkregen gegevens te delen met politie en justitie. De Functionaris Gegevensbescherming van Defensie houdt hier toezicht op en uiteindelijk de Autoriteit Persoonsgegevens. Dit toezicht is gericht op het verwerken en bewaren van persoonsgegevens en niet op de wijze waarop deze verkregen zijn. Het toezicht op het verzamelen van gegevens door de MIVD en de AIVD is echter strikter."

Gezien onze in dit artikel geformuleerde kritiekpunten op de WODG blijven wij het wetsvoorstel de komende tijd kritisch volgen. ■

Chaim Benistant volgt
Ron Segers op als
sectorhoofd bij de AFMP

'IK HEB ME ALTIJD THUIS GEVOELD BIJ DE LUCHTMACHT'

Chaim Benistant (39) zette in 2005 zijn eerste stappen binnen Defensie. Na een carrière als beroepsmilitair en daarna als reservist bij de Luchtmacht begon op 1 september van dit jaar een nieuw werkhoofdstuk voor hem als sectorhoofd namens deze sector bij de AFMP. De komende anderhalf jaar neemt Chaim het stokje langzaamaan over van Ron Segers, die deze functie jarenlang heeft vervuld en in 2028 met pensioen gaat. "Ik wil benaderbaar en oplossingsgericht zijn waar het kan en vasthoudend zijn waar het moet."

IN EEN INTERVIEW vraagt OpLinie onder andere aan Chaim wat zijn ambities zijn als nieuw sectorhoofd Luchtmacht bij de AFMP.

Wanneer landde je precies bij de Luchtmacht?

"In mei 2006 ging ik aan de slag bij de Luchtmacht. Daar werd ik met open armen ontvangen. Tot juli 2020 werkte ik als beroepsmilitair bij de brandweer op Vliegbasis Eindhoven. In deze functie maakte ik op en rond de vliegbasis tal van kleine en grotere inzetten mee. Naast mijn operationele werk hield ik me bezig met opleiden en oefenen en was ik notulist bij vergaderingen. Verder versterkte ik de afdeling communicatie op Vliegbasis Leeuwarden. Na mijn vertrek als militair werd ik reservist bij Defensie. Ik vulde de gaten in de bezetting van de brandweer op Vliegbasis Eindhoven. Verder onder-

steunde ik ruim twee jaar als administratief medewerker de brandweer op Vliegbasis Woensdrecht. Deze functie vervulde ik in de rang van sergeant-majoor. Hierdoor maakte ik ook vanuit een andere rol kennis met de organisatie. Na mijn beroepsloopbaan bouwde ik mijn eigen brandwachtbedrijf op en rondde ik zowel een mbo 4-opleiding als een associate degree cum laude af. Beide waren gericht op ondernemerschap."

Wat spreekt je het meest aan bij deze sector?

"Ik leerde de Luchtmacht kennen als een krijgsmachtdeel waarin verschillende mensen vanuit een grote betrokkenheid samen één belangrijke taak uitvoeren. Ik ervaaarde dat collega's met uiteenlopende achtergronden, overtuigingen en voorkeuren

rekening hielden met elkaar en prettig met elkaar samenwerkten. De ene collega wilde tijdens carnaval bijvoorbeeld graag vrij, een Islamitische collega had de behoefte om het Suikerfeest met zijn familie te vieren en een volgende collega had weer heel andere individuele wensen. Ook binnen mijn eenheid werden ieders wensen gerespecteerd. Dankzij deze solidariteit en kameraadschap heb ik me bij de Luchtmacht altijd thuis gevoeld."

In een interview met OpLinie drie jaar geleden benadrukte je dat je slecht tegen onrecht kunt. Hoe kwam dit in de loop der jaren tot uitdrukking?

"In 2009 legde ik als lid enkele vragen voor aan de AFMP, nadat ik als eerste militair had aangekaart dat Defensie onterecht een onderscheid maakte bij de tegemoetkomingen voor de reiskosten van collega's met een eigen huishouden en collega's die nog thuiswoonden. Ik diende hierover een rekest in. Collega's met een eigen huishouden ontvingen meer aan vergoedingen dan collega's zoals ik die nog thuiswoonden. Zelf woonde ik bij mijn ouders op een bovenverdieping met een eigen entree en voorzieningen. De AFMP pakte de zaak namens mij en een flinke groep collega's op. Uiteindelijk wonnen we die in 2014 na een lange juridische strijd. De Centrale Raad van Beroep oor-

deelde dat Defensie niet langer onderscheid mocht maken tussen wel en geen eigen huishouding.

De gewonnen zaak leerde me dat je je geregeld ergens in moet vastbijten om resultaten te behalen. Ook ervaarde ik dat zaken die al jarenlang op een bepaalde manier zijn geregeld niet per definitie eerlijk of logisch zijn. Een ander leerpunt was dat ik altijd bereid moet zijn om mijn eigen standpunt bij te stellen als hier een goede reden voor is. Gelijk krijgen is dan ook nooit mijn uitgangspunt. Ik wil de regels binnen Defensie begrijpen en kritisch blijven over de vraag of deze in de praktijk rechtvaardig uitpakken."

Waarom solliciteerde je onlangs naar de vacature van sectorhoofd Luchtmacht bij de AFMP?

"De belangenbehartiging van collega's loopt als een rode draad door mijn loopbaan. Toen ik nog beroepsmilitair was, kwamen regelmatig collega's naar mij toe met vragen over onder meer hun studie, het Cafetariamodel en hun reiskosten. Een vraag die ik regelmatig kreeg, was hoe een opleiding te combineren viel met ons onregelmatige dienstrooster. Collega's die nog in opleiding waren op Vliegbasis Woensdrecht, maar al diensten draaiden op Vliegbasis Eindhoven, liepen tegen problemen met hun reiskosten aan. Natuurlijk kon ik de vragen van collega's niet altijd direct beantwoorden. Ik dook dan in de regels en raadpleegde diverse bronnen. Ook nam ik geregeld contact op met Ron Segers. Soms herkende hij in een vraag een breder patroon en bleek dat hij hierover al met Defensie sprak of nog in gesprek ging. Tot op de dag van vandaag ervaar ik mijn samenwerking met Ron als prettig. Ik waardeer het vooral dat hij altijd concrete en bruikbare antwoorden geeft. Ook in mijn tijd als reservist was ik vaak een vraagbaak voor oud-collega's. Toen ik onlangs de vacature voor sectorhoofd Luchtmacht las, vielen veel dingen

'IK ZIE KANSEN VOOR MEER ZICHTBAARHEID VAN ONZE BOND'

daarom op hun plaats voor mij. Het sprak me aan om in deze functie contact te kunnen leggen met talloze mensen bij Defensie, te zorgen voor een goed functionerend netwerk van kaderleden binnen de Luchtmacht, een bijdrage te leveren aan de zichtbaarheid van de AFMP in deze sector en een vraagbaak te kunnen zijn leden. Omdat dit afwisselende takenpakket mij erg aansprak, besloot ik een sollicitatiebrief naar de AFMP te sturen."

Hoe kijk je terug op je eerste weken bij ons?

"Heel positief! Ik maakte inmiddels kennis met mijn nieuwe collega's en sprak al met een groot aantal leden, kaderleden, MC-leden en met mensen op diverse niveaus binnen de Luchtmacht. Ik kijk ernaar uit om in de komende periode talloze andere nieuwe mensen bij de Luchtmacht en breder binnen Defensie te leren kennen. In mijn eerste weken bij de AFMP is er een nieuwe en dynamische wereld voor mij opengegaan."

De komende anderhalf jaar treed je in de voetsporen van Ron Segers. Hoe voelt het om zijn schoenen te gaan vullen?

"Dit ervaar ik als een eer. Door de jaren heen heeft Ron veel kennis, ervaring en contacten opgebouwd binnen de Luchtmacht. Daarom zou het arrogant en onrealistisch zijn om te denken dat ik na enkele maanden al op hetzelfde werkniveau zit als Ron. Mijn doel is niet om een tweede Ron worden. Wel wil ik voortbouwen op alles wat hij heeft neergezet. Gaandeweg wil ik hieraan mijn eigen manier van werken toevoegen. Tijdens mijn inwerkperiode draagt Ron zijn sectorspecifieke kennis en ervaring aan mij over en is Hans Treffers, sectorhoofd Landmacht bij de AFMP, mijn mentor. Eerst wil ik vooral luisteren, leren en naar buiten gaan. Zo ga ik de verschillende vliegbases en andere defensielocaties bezoeken en zoals gezegd gesprekken voeren met talloze mensen binnen en buiten onze bond. Ondanks mijn jarenlange werkervaring bij de Luchtmacht, weet ik namelijk nog niet wat er overal speelt."

Wat zijn jouw ambities als sectorhoofd?

"Mijn belangrijkste ambitie is het uitbouwen van ons huidige netwerk van actieve kaderleden binnen de Luchtmacht. Zij horen direct wat er allemaal leeft onder de collega's daar en vormen wat dat betreft een onmisbare schakel tussen de werkvloer en ons bestuur. Zij adviseren en informeren het bestuur over diverse rechtspositionele thema's, die waar nodig worden meegenomen in de onderhandelingen met de werkgever. Juist daarom ga ik de komende tijd graag het gesprek aan met onze kaderleden. Aan de hand van hun waardevolle input wil ik de AFMP nog zichtbaarder maken binnen de Luchtmacht. Omdat wij onze positie ontleen aan de leden die wij hierin vertegenwoordigen, vind ik een gezonde toekomstige ledenaanwas ook erg belangrijk. Verder wil ik als sectorhoofd altijd benaderbaar zijn voor vragen en ideeën van leden. Het werk van mij en mijn nieuwe AFMP-collega's draait naar mijn mening vooral om vertrouwen. Daarom vind ik het een mooi resultaat als leden nu én over een paar jaar tegen elkaar zeggen: 'Neem even contact op met de AFMP, want daar luisteren ze altijd naar je en zoeken ze zaken grondig voor je uit.'"

Welke meerwaarde verwacht je te kunnen bieden?

"Met ruim 21 jaar werkervaring bij Defensie ken ik de taal, cultuur en verhoudingen van binnenuit. Mijn achtergrond bij de brandweer leerde me om rustig te blijven, snel tot de kern te komen en om samen naar oplossingen te zoeken. Vanuit huis kreeg ik bovendien mee dat het belangrijk is om naar elkaar om te kijken. Het runnen van mijn eigen brandwachtbedrijf leerde me om verantwoordelijkheid te nemen en om problemen op een praktische manier te benaderen. Mijn opleidingen op het gebied van onder-

nemerschap hielpen me om analytisch naar vraagstukken te kijken.

Ik ben niet bang om waar nodig stevig voor iemand op te komen en durf ook eerlijk te zijn wanneer een lid niet het antwoord krijgt waarop hij of zij had gehoopt. Juist zo blijf ik als sectorhoofd geloofwaardig. Als nieuwe AFMP-collega kijk ik met een frisse blik naar hoe wij leden nu en in de toekomst kunnen bereiken. Ik zie bijvoorbeeld kansen voor meer zichtbaarheid van onze bond bij het Defensity College en voor een catalogus in WhatsApp Business, waarmee leden snel belangrijke informatie kunnen vinden. Mijn meerwaarde zit niet alleen in het bedenken van nieuwe ideeën. Op basis van mijn kennis en ervaring verwacht ik bijvoorbeeld ook prima in staat te zijn om snel een relevant netwerk op te bouwen en om in de verdere toekomst goede overleggen te voeren met de leiding van de Luchtmacht. Mijn doel is om benaderbaar en oplossingsgericht te zijn waar het kan en vasthoudend te zijn waar het moet."

Waarin schuilt volgens jou de kracht van de AFMP?

"Deze kracht zit in de combinatie van individuele en collectieve belangenbehartiging van leden. Individuele leden kunnen bij de AFMP aankloppen als zij werkgerelateerde vragen hebben of tegen problemen op de werkvloer aanlopen. Vervolgens is de AFMP mede dankzij onze kaderleden ook in staat om signalen van leden over vergelijkbare moeilijkheden met elkaar te verbinden. Als er een structureel probleem speelt, dan kan dit worden opgepakt door onze afdeling belangenbehartiging. Juist daarom beschouw ik het lidmaatschap van onze bond niet als een verzekering die je pas benut als je zelf tegen een probleem aanloopt. Lid worden doe je niet alleen voor jezelf, maar vooral ook voor elkaar. Goede arbeidsvoorwaarden voor alle collega's ontstaan niet vanzelf. Hierover onderhandelt onze centrale ACOP met Defensie en de andere bonden. En hoe groter en representatiever onze achterban is, des te sterker onze positie aan de onderhandelings-tafel is." ■

Altijd goed verzekerd. Voor Defensie, toen en nu.

Of u nu actief bent binnen Defensie of inmiddels een nieuwe fase bent ingegaan, uw situatie vraagt om zekerheid.

DFD is al jarenlang de verzekeringspartner voor alle huidige en voormalige defensiemedewerkers. Of u nu militair, marechaussee, reservist, burgermedewerker of oud-medewerker bent, wij kennen de risico's en impact van het vak als geen ander. Met persoonlijk en onafhankelijk advies zorgen wij ervoor dat uw verzekeringen en financiële keuzes blijven aansluiten op uw leven.

Tijdens uw loopbaan, maar ook daarna.

Waarom DFD?

- ✓ Verzekeringen & hypotheek
- ✓ Onafhankelijk advies
- ✓ Abonnement; provisieloos
- ✓ 24/7 bereikbaar
- ✓ Snelle schadeafwikkeling

dfd.nl

Verzekeringsspecialist voor Defensie sinds 1994

(040) 20 73 100 | dfd.nl | dfd@dfd.nl

Eerste internationale richtlijnen
voor hun rechten en bescherming

LOKALE MEDEWERKERS:

DE ONZICHTBARE RUGGENGRAAT VAN INTERNATIONALE MISSIES

Veel militaire, humanitaire, ontwikkelings- of diplomatieke missies maken gebruik van lokale medewerkers. Maar bij gebrek aan gemeenschappelijke internationale standaarden lopen zij tegen langdurige en terugkerende problemen aan. Daarom publiceerde de organisatie Local Staff International (LSI) in januari 2026 richtlijnen om hun rechten en bescherming te waarborgen. De vakbonden AFMP, MARVER en VBM onderschrijven de richtlijnen en roepen de Nederlandse regering op deze over te nemen en te handhaven.

LOKALE MEDEWERKERS

in internationale missies hebben te maken met inconsistente wervingspraktijken, ontoereikende risicobeheersing en beperkte bescherming na afloop van hun dienstverband. Wanneer verantwoordelijkheden niet vanaf het begin duidelijk zijn gedefinieerd, gaat het mis op het moment dat het er het meest toe doet, zoals na de val van Kaboel in augustus 2021.

LOCAL STAFF INTERNATIONAL

LSI is een internationale organisatie die is opgericht om bovengenoemde problemen op te lossen. LSI's *Richtlijnen voor de Rechten en Bescherming van Lokaal Personeel in Internationale Missies* bieden een praktisch kader waarmee overheden,

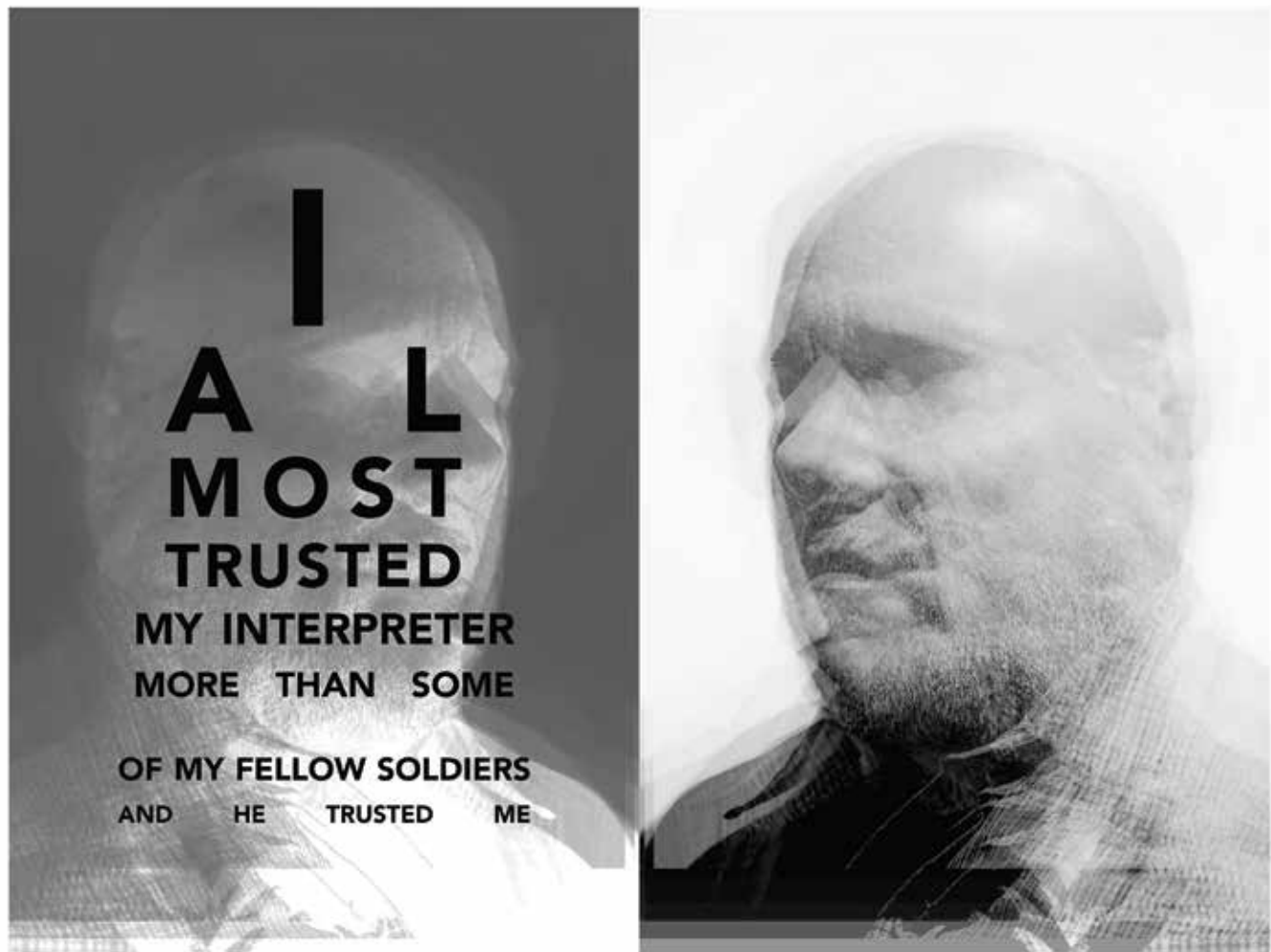
maatschappelijke organisaties, opdrachtnemers en andere missiepartners de rechten en bescherming van lokaal personeel gedurende de hele missiecyclus kunnen versterken. Het is het eerste document in zijn soort.

Sara de Jong, professor politicologie aan de Universiteit van York, en Jon Feltham, Canadees veteraan, zijn bestuursleden bij LSI en coauteurs van de richtlijnen. Sara is tevens co-oprichter van de Sulha Alliance, een Brits goed doel dat Afghaanse tolken en andere lokale medewerkers ondersteunt. Jon Feltham is bestuursvoorzitter van Aman Lara, een Canadees goed doel dat hulp biedt aan Afghaanse tolken, andere lokale medewerkers en kwetsbare groepen in Oekraïne en Gaza.

WERELDWIJD PROBLEEM

Professor Sara de Jong onderzocht vanaf 2017 middels interviews hoe lokale medewerkers bij een gebrek aan een juridisch kader zelf voor hun rechten opkwamen, evenals de strategieën van diegenen die hen bijstonden: vluchtelingenorganisaties, veteranen en advocaten. "De interviews waren met individuen uit Afghanistan en Irak en hun bijstanders, maar lokale medewerkers zijn onvervangbaar voor elke missie. Het is een wereldwijd probleem."

Jon Feltham diende zo'n 25 jaar bij de Canadese strijdkrachten en werkte samen met Nederlandse, Britse en Amerikaanse strijdkrachten in verschillende internationale operaties, waaronder in Afghanistan.

↑ Portretfoto van Jon Feltham uit het fotoproject 'Armed with Words', waarin tolken en veteranen zijn geïnterviewd en gefotografeerd.
FOTOGRAFIE EN ONTWERP: ANDY BARNHAM / ANDYBARNHAM.COM
INTERVIEWS EN QUOTES: PROFESSOR SARA DE JONG

"Ik was me toen erg bewust van hoe essentieel lokale medewerkers waren. Ik ga zo ver dat ik zeg: zonder hen hadden we geen enkel succes gehad."

DOCUMENTATIE EN VERANTWOORDELIJKHEID

Sara de Jong: "Het is gebruikelijk dat lokale medewerkers voor verschillende soorten missies gewerkt hebben: militaire, humanitaire, ontwikkelings- of diplomatieke missies. Ook komt het veel voor dat lokale medewerkers eerst een jaar voor het ene land werkten en dan bijvoorbeeld twee jaar voor een ander land. Soms is er helemaal

geen documentatie van voor wie een lokale medewerker gewerkt heeft en moeten ze dat zelf bewijzen. Terwijl zij vaak alleen een voor- of bijnaam weten van iemand met wie ze gewerkt hebben."

Jon Feltham: "Bij gebrek aan een internationaal kader is de realiteit dat twee tolken hetzelfde werk kunnen doen tijdens eenzelfde missie, maar verschillend behandeld worden, omdat ze bij verschillende landen in dienst zijn. En dat is in alle opzichten verkeerd. In Afghanistan namen sommige landen lokale medewerkers aan via een ander land, zo ook bijvoorbeeld Nederland en Canada. Het kan dus voorkomen dat ik de Canadese overheid benader om een lokale medewerker te helpen die voor hen gewerkt heeft, maar dat zij zeggen: 'Diegene

was aangenomen onder een Amerikaans contract, dus wij zijn niet verantwoordelijk'. Als er in de tijd van Afghanistan een langetermijnkader was geweest, zouden we hier nu vijf jaar later niet zitten, nog steeds aan het proberen om de juiste mensen uit Afghanistan te krijgen. Zij lopen tot op de dag van vandaag gevaar."

GEBREK AAN JURIDISCH KADER

Sara de Jong: "Lokale medewerkers hebben geen beschermde status onder internationaal humanitair recht, dus zij hebben niet dezelfde positie als bijvoorbeeld humanitaire medewerkers of journalisten. We hebben rechten voor militairen en rechten voor burgers, maar juist lokale medewerkers, terwijl ze burgers zijn, vallen een beetje in het

Jon Feltham
BRON: ANDY BARNHAM / ANDYBARN-
HAM.COM

**'IN
AFGHANISTAN
HADDEN
SOMMIGE
LOKALE
MEDEWERKERS
EEN SOORT
ZESDE ZINTUIG'**

midden. Omdat ze vaak een militair uniform dragen, worden ze als legitiem militair doel beschouwd. Maar tegelijkertijd hebben ze niet dezelfde bescherming als bijvoorbeeld krijgsgevangenen.

Voor onze militairen denken we al na over wat te doen als mensen gerepatriëerd moeten worden, wanneer ze overtuigd worden, hoe ze in de burgermaatschappij kunnen re-integreren. Dat gaat niet allemaal perfect. Daarom heb je ook militaire vakbonden nodig. Maar er is dus al een model. Uiteindelijk gaat het om de zorgplicht die je hebt als werkgever. En de behoeften van een Afghaanse, Iraakse of Vietnamese lokale medewerker zijn daarin niet zo anders dan die van een militair. Onze eigen militairen kunnen een missie ook niet effectief uitvoeren en lopen meer risico als we lokale medewerkers niet goed behandelen. Het gaat dus ook over operationele effectiviteit, zowel voor hedendaagse missies als voor de toekomst, en over de integriteit en geloofwaardigheid die je hebt als land."

VOETNOOT

Sara de Jong: "Over het algemeen zijn lokale medewerkers in de media onderbelicht, maar tijdens de evacuatie uit Kaboel in augustus 2021 kwamen tolken ineens in de belangstelling te staan. Dat is niet toevallig. Tolken spreken Engels of de taal van het aanwezige land. Daardoor zijn ze benaderbaar voor journalisten om het verhaal vanaf de grond te vertellen. Maar tot vandaag de dag, wanneer gewonde of overleden journalisten of humanitaire medewerkers in de media worden genoemd, worden lokale medewerkers als slachtoffers vaak slechts in een voetnoot genoemd. En als overheden publiceren over de verliezen uit de oorlog, worden lokale medewerkers vaak weggelaten."

Jon Feltham: "Ik omschrijf lokale medewerkers als de onzichtbare ruggengraat van internationale missies."

KOSTBARE KENNIS

Sara de Jong: "Lokale medewerkers brengen kostbare kennis de missie in, ook omdat ze

vaak langer binnen de missie werken dan militairen."

Jon Feltham: "In Afghanistan hadden sommige lokale medewerkers een soort zesde zintuig. Als er iets ergs ging gebeuren, voelden zij dat aan en het gebeurde dan ook echt."

Onder militairen op missie is er in het begin soms nog onvoldoende begrip voor het werk van lokaal personeel.

Sara de Jong: "Militairen hebben mij verteld dat ze in het begin dachten dat een tolk bijna als een soort machine woorden zou omzetten. Zij waren zich er onvoldoende van bewust dat tolken ook *situational awareness* en institutionele kennis toevoegen."

Ook is er onder militairen niet altijd begrip voor culturele gebruiken. Jon Feltham noemt een voorbeeld waarbij militairen voor tolken bedoelde halaalmaaltijden afpakten of bewust omwisselden. Vervolgens hield hij deze zelf als leidinggevende voor zijn tolk apart.

STATEMENT

AAN DE NEDERLANDSE REGERING:

Neem nu verantwoordelijkheid en borg de rechten en bescherming van lokaal personeel en militairen in alle internationale missies. De internationale richtlijnen liggen er; het is tijd dat Nederland deze integraal overneemt en handhaaft.

De Richtlijnen voor de Rechten en Bescherming van Lokaal Personeel in Internationale Missies formuleren duidelijke principes en minimumnormen voor alle fasen van betrokkenheid. Van werving en training voorafgaand aan de missie, via actieve dienst en crisisrespons, tot nazorg en re-integratie.

Lokaal personeel, zoals tolken, chauffeurs, bewakers en analisten, is onmisbaar voor het slagen van militaire, diplomatieke en humanitaire operaties. Toch worden zij nog te vaak blootgesteld aan onaanvaardbare risico's, zonder voldoende bescherming, duidelijke rechten of adequate nazorg. Dit is niet alleen onrechtvaardig, maar ondermijnt ook de effectiviteit en geloofwaardigheid van missies waarin Nederland participeert.

Het ontbreken van consistente standaarden heeft geleid tot structurele tekortkomingen: onduidelijke werving en ontslag, gebrekkige risicobepaling, ontoereikende compensatie en onvoldoende ondersteuning na afloop van hun inzet. Deze situatie is niet langer houdbaar.

Daarom roepen wij de Nederlandse regering op om:

- de internationale richtlijnen voor de rechten en bescherming van lokaal personeel in internationale missies onverwijld te implementeren;
- zorg te dragen voor transparante en eerlijke wervings- en arbeidsvoorwaarden;
- te garanderen dat lokaal personeel gelijke bescherming en rechtszekerheid krijgt als andere betrokkenen;
- te investeren in structurele nazorg en re-integratie na afloop van missies;
- en deze zorgplicht expliciet te verankeren in beleid en uitvoering, zonder uitzonderingen.

Zorgplicht is geen optie, maar een fundamentele morele en professionele verantwoordelijkheid van de Nederlandse overheid. Door nu te handelen, versterkt Nederland niet alleen de veiligheid en waardigheid van betrokkenen en eigen militairen, maar ook de legitimiteit en effectiviteit van zijn internationale inzet.

De Nederlandse militaire vakbeweging staat hier onvoorwaardelijk achter en verwacht dat de regering haar verantwoordelijkheid neemt.

Jean Debie VBM

Ruud Bergsma AFMP

Sven Schuitema MARVER

Jon Feltham: "Militairen krijgen vóór een missie informatie over de spinnen die in het land aanwezig zijn en welke slangen je kunnen bijten. Maar waarom hebben we het niet over de culturele gebruiken van lokale medewerkers en hoe onze militairen daarmee moeten omgaan?"

RICHTLIJNEN

Sara de Jong: "De richtlijnen van LSI omschrijven de minimale principes waaraan landen en andere missiepartners zich moeten houden bij de behandeling van lokale medewerkers.

En dat voor vier verschillende fasen van een missie: voorafgaand, tijdens, na en in een eventueel crisis-/evacuatiescenario. Daarbij hebben we concreet omschreven: wat zijn de standaarden die je moet volgen om ervoor te zorgen dat deze principes realiteit worden. In het document worden de richtlijnen gevolgd door een collectie aan waargebeurde scenario's, deels verzameld uit mijn interviews. Die laten zien wat er in het verleden verkeerd ging en waarom de richtlijnen nodig zijn.

Landen kunnen zelf invulling geven aan hoe ze de richtlijnen implementeren, ze worden niet in detail voorgeschreven. Er staat niet: dit is precies hoe een contract eruit moet zien. Maar wel: er moet een contract zijn en de medewerker moet daarvan een kopie krijgen. Want zelfs zo iets fundamenteels is er soms niet.

In een begeleidend verslag worden de juridische strategieën en struikelblokken van lokale medewerkers in kaart gebracht. Dat verslag is geschreven door mij en Betsy Fisher, een immigratie-advocaat in de VS. We hebben meer dan 60 rechtszaken uit 8 verschillende landen omschreven, om in kaart te brengen waarmee lokale medewerkers naar de rechter gaan. De uitspraken zijn inconsistent en zaken duren vaak heel lang, terwijl mensen acuut gevaar lopen."

VERANDERINGEN IN BELEID

Uiteindelijk is het doel van de richtlijnen het bieden van een uniform internationaal moreel kader, dat leidt tot veranderingen in beleid.

→

Professor Sara de Jong.
BRON: ANDREAS FISCHER

'DE POSITIE VAN AFGHAANSE BEWAKERS IS IN NEDERLAND NOG STEEDS NIET GOED GEREGELD'

Sara de Jong: "Dat is nog niet gebeurd, omdat de richtlijnen nog zo nieuw zijn. Maar we hebben als onderdeel van het lobbyen als nationale organisaties wel veranderingen teweeggebracht. In Nederland was het hervestigingsprogramma voor Afghaanse medewerkers eerst alleen gericht op tolken. Maar volgens het Asylum Report van de European Union Agency for Asylum (EUAA) liepen bewakers ook gevaar. Wij konden door ons internationale perspectief zeggen: 'Duitsland, Groot-Brittannië en de VS erkennen dat bewakers risico lopen. Dus waarom neemt Nederland het besluit om aanmeldingen van bewakers af te wijzen?'

Op 18 augustus 2021 werd een motie aangenomen die de regering opriep om ook andere groepen personen uit Afghanistan te evacueren, onder wie bewakers. Het is gelukt de

meeste bewakers met wie ik toen zelf contact had naar Nederland over te brengen. Maar natuurlijk waren er ook bewakers van wie ik persoonlijk niet wist. Dat laat zien dat het echt niet op mij als individu moet aankomen om gegevens aan te leveren, omdat de regering geen goede documentatie heeft. Of op een bewaker die toevallig mijn contactgegevens kan vinden. Er moet een structuur zijn. Maar de overheid heeft dit nog niet opgelost. Terwijl bijvoorbeeld Groot-Brittannië zo'n structuur wel heeft. Zij hebben een 'labour support unit', die de rekrutering en alle administratie regelt van lokale medewerkers. Zij zorgen dat iedereen hun eigen personeelsbestand heeft, waarin lokale medewerkers zelf ook inzage hebben. De positie van Afghaanse bewakers is in Nederland nog steeds niet goed geregeld, ook doordat een besluit kan veranderen met de komst van een nieuw kabinet. Zo nam het kabinet-Rutte IV het besluit om een groep Afghaanse bewakers alsnog naar Nederland te halen, maar het kabinet-Schoof draaide dit weer terug. Er werd een rechtszaak aangespannen, maar het kabinet ging in hoger beroep tegen het besluit dat Nederland hierin een zorgplicht heeft als werkgever."

VOORTREKKERSROL

Jon Feltham: "Voor een klein land is er in Nederland wel veel betrokkenheid vanuit de community. Nederland is van alle landen misschien wel het meest actief geweest als het gaat over het pushen van overheidspartners."

Sara de Jong: "Het feit dat je in Nederland militaire vakbonden hebt, betekent ook dat Nederland hierin een voortrekkersrol kan spelen." ■

CONTACT

→ jon.feltham@localstaff-international.org
→ sara.dejong@localstaff-international.org
→ info@localstaff-international.org

Scan deze QR-code voor de richtlijnen en het bijbehorende juridische verslag.

BIJZONDERE VISITES AAN VIER MARKANTE JUBILARISSEN

Ferry van Dijk uit Breda, Harry Bosch uit Eindhoven en Anne de Haan en Richard Ornek, beiden woonachtig in Uden, waren onlangs precies 70 jaar lid van onze bond. Dit was voor Ruud Bergsma en Paul Engelbertink, respectievelijk voorzitter en sectorhoofd Postactieven bij de AFMP, onlangs reden om op één dag een bezoek te brengen aan Ferry en Harry. Enige tijd later legden zij samen met Teet Vonk, groepshoofd Brabant Noord-Oost, binnen een paar uur visites af bij Anne en Richard.

Toen zij de drempel waren overgestapt van de woning van Ferry van Dijk in Breda, dachten Ruud en Paul dat zij een historisch museum verzeild waren geraakt. Overal waar zij keken, zagen zij militaire memorabilia en certificaten die zijn bijzondere presentaties als militair en als gediplomeerd leraar Japanse gevechtssporten illustreerden. Tijdens hun bezoek merkten zij niets van de hoogbejaarde leeftijd van Ferry. Nadat zij de oorkonde en speld aan hem hadden uitgereikt, die horen bij het 70-jarige lidmaatschap van de AFMP, vertelde de AFMP-jubilaris namelijk in geuren en kleuren over zijn jarenlange militaire loopbaan.

LUCHTDOELARTILLERIE

Ferry kwam in 1953 in Ossendrecht op als dienstplichtig soldaat. Na zijn opleiding kreeg hij een plaatsing in Ede bij de Luchtdoelartillerie, om precies te zijn

bij de M16. In 1976 keerde hij terug naar Ossendrecht, waar hij zich 14 jaar lang zou gaan richten op het opleiden van dienstplichtige militairen. Voor Ferry waren dit mooie werkjaren.

In de loop van zijn carrière volgde hij diverse opleidingen, waaronder een inlichtingenopleiding en een opleiding aan de militaire NBC-school. Laatstgenoemde school maakt tegenwoordig deel uit van het Defensie CBRN Centrum, waar alle opleidingen en trainingen op het gebied van chemische, biologische, radiologische en nucleaire middelen zijn ondergebracht. In de laatste vier jaar van zijn actieve loopbaan was Ferry instructeur op het Opleidingscentrum officieren van speciale diensten (OCOSD). Daar ging hij in 1988 met leeftijdsontslag. Een bijzondere anekdote die Ferry tijdens het bezoek van

Ruud en Paul deelde, was dat hij bewust in zijn carrière het verzoek naast zich neerlegde om officier te worden en vervolgens succesvol iemand anders hiervoor voordroeg.

GROOTMEESTER

Met onverholen trots benadrukte Ferry dat hij zich grootmeester mag noemen binnen de Japanse vechtsporten en krijgskunsten, ook wel bekend als budo. Hij is één van de weinige budoka's in ons land die in judo, karate én Jiu-Jitsu zeer hoge graden bereikte. Als directeur en hoofdtrainer van zijn eigen sportclub Fuji-Yama in Breda bracht hij duizenden leerlingen de basisbeginselen van judo en karate bij. Aan het slot van het bezoek aan Ferry waren Ruud en Paul onder de indruk van diens militaire en sportieve prestaties.

→

GOED GEHEUGEN

Vervolgens reden Ruud en Paul naar Eindhoven om een jubileumboekje en -speld te overhandigen aan de 89-jarige Harry Bosch. Met open armen werden zij ontvangen in de woning van Harry en zijn echtgenote Eveline. De AFMP-jubilaris was zeer verguld met de jubileumversierselen die hij uit hun handen kreeg. Harry bleek over een goed geheugen te beschikken. Zo wist hij zich nog precies te herinneren hoe hij in 1954 opkwam op de LIMOS en daarna een technische opleiding tot vliegtuigmonteur volgde op de LETS. Hij bekleedde onder meer de functie van NF5-monteur. Vliegbasis Twente was de locatie van zijn eerste plaatsing. Verder volgde hij de opleiding tot onderofficier bij de Koninklijke Kaderschool Luchtmacht (KKSL).

AANTREKKELIJKE TELEFONISTE

Tegen zijn zin in werd Harry in 1960 overgeplaatst naar Vliegbasis Eindhoven. Daar was hij actief als monteur en jarenlang inwonend. Op de vliegbasis maakte hij kennis met een aantrekkelijke telefoniste van de telefooncentrale. In die tijd moest je elk extern telefoongesprek dat je wilde voeren nog aanvragen bij deze centrale. Harry was al snel ondersteboven van telefoniste Eveline, die van 1972 tot 1984 actief was bij de Luva, ofwel de Luchtmacht Vrouwenafdeling. Uiteindelijk trouwden zij met elkaar.

SPIN IN HET WEB

Als ergens binnen of buiten onze landsgrenzen een vliegtuig moest worden

gerepareerd, dan ging Harry er naartoe om te onderzoeken wat er aan de hand was en voerde hij de reparatie uit. Op Vliegbasis Eindhoven werkte hij als dispatcher bij het bedrijfsbureau. Deze functie vervulde Harry met enthousiasme. In deze functie voelde hij zich als een spin in het web van de organisatie, waar hij later werd bevorderd tot sergeant-majoor en adjudant-onderofficier. In 1989 kreeg hij een plaatsing als hoofd HATO en werd hij bevorderd tot eerste luitenant.

GEMEENTELIJKE ONDERSCHIEDING

Na een militaire loopbaan van ruim 37 jaar ging Harry in 1991 met leeftijdsontslag. Daarna spande hij zich 21 jaar lang met veel betrokkenheid in voor de postactieve collega's van Vliegbasis Eindhoven. Hiervoor beloonde de Eindhovense gemeenteraad hem na deze periode met een bijzondere gemeentelijke onderscheiding. Een erkenning waarop Harry nog altijd erg trots is. Pas na ruim anderhalf uur sloten Ruud en Paul hun visite aan Harry af en reden zij naar hun respectievelijke woonplaatsen Leeuwarden en Apeldoorn.

SCHERP VAN GEEST

Een aantal dagen later gingen Ruud en Paul samen met Teet Vonk, groepshoofd Brabant Noord-Oost, naar Uden om aan Anne de

Haan de oorkonde en draagspeld uit te reiken, die horen bij het 70-jarige lidmaatschap van onze bond. Net als de twee voorgaande visites was ook het bezoek aan Anne heel bijzonder. Eigenlijk hadden Ruud, Paul en Teet de versierselen al in juli aan hem willen uitreiken. Anne was toen echter erg ziek en de dokter had hem zelfs verteld dat hij niet lang meer te leven had. Gelukkig bleek dit niet te kloppen. Ondanks zijn respectabele leeftijd van 94 jaar, bewees ook Anne tijdens het jubileumbezoek dat hij nog scherp van geest is. Vol vuur en zo trots als een pauw vertelde Anne hoe hij in 1952 opkwam als dienstplichtig militair en enige tijd geplaatst werd op Vliegbasis Volkel. Daar had hij het zo naar zijn zin dat hij in 1954 naar de kaderschool ging voor de opleiding tot onderofficier. Na zijn opleiding is Anne geplaatst in Appingedam, waar hij zich bezighield met verbindingen. In 1963 werd hij van daaruit overgeplaatst en verhuisde hij naar 1 Groep Geleide Wapens in Handorf. Daar werkte hij 6 jaar. Vervolgens werd hij weer naar Vliegbasis Volkel overgeplaatst.

TROUBLESHOOTER

Tijdens deze laatste plaatsing is Anne gedurende één jaar 'uitgeleend' aan Vliegbasis Eindhoven om daar als trou-

bleshooter op te treden. Ondertussen werd hij ook bevorderd tot sergeant-majoor. Na zijn terugkeer in Volkel bekleedde hij flink wat jaren de functie van Chef Verbindingscentrum te Erp. Hierna was hij actief als Hoofd Telefoon en Telegraaf. Hij stuurde onder meer PTT'ers aan voor het leggen van lijntjes. Anne bleef nog twee jaar langer en ging vervolgens op 57-jarige leeftijd met leeftijdsontslag. Anne leerde zijn vrouw in 1952 kennen en kreeg drie zoons met haar. Zij is helaas inmiddels overleden. Anne heeft vijf kleinkinderen en drie achterkleinkinderen. Bijzonder is dat ook zijn drie zoons een lang werkverleden bij Defensie hebben.

Na zijn leeftijdsontslag was Anne over een periode van drie jaar twee keer bestuurslid van de huurdersvereniging. Naast zijn actieve loopbaan deed hij ook jarenlang aan turnen en atletiek.

De visite aan Anne ging trouwens gepaard met de nodige emotie. Toen zijn solidariteit en sterke verbondenheid met de AFMP in de afgelopen zeventig jaar ter sprake kwamen, kreeg hij namelijk tranen in zijn ogen.

GROTE GLIMLACH

Na het bezoek aan Anne vertrokken Ruud, Paul en Teet richting het retraitehuis in Uden, waar AFMP-jubilaris Richard Ornek verblijft omdat hij helaas niet meer thuis kan wonen. Zittend in een elektrische rolstoel ontving Richard hen met een grote glimlach. Ook hij deelde mooie verhalen over zijn persoonlijke leven en zijn militaire loopbaan. Richard werd in 1938 geboren op Sumatra en kwam op 10-jarige leeftijd naar Nederland. In 1955 ging hij op 17-jarige leeftijd in dienst. Nog datzelfde jaar vertrok hij voor een periode van zes jaar naar Nieuw-Guinea. Dit waren volgens Richard zijn mooiste werkjaren. Na zijn terugkeer in Nederland in 1962

ging hij op vakantie naar het Gardameer in Italië. Daar ontmoette hij een bijzondere dame, Coosje, met wie hij twee jaar later trouwde. Zij gingen samenwonen in Appingedam. Richard is nog altijd zeer gelukkig met haar getrouwd. Samen hebben zij een zoon, een dochter en drie kleinkinderen.

NAAR BELGIË

In 1965 werd Richard overgeplaatst naar Den Helder. In verband met een plaatsing daar verhuisde hij drie jaar later met zijn vrouw naar België. In 1970 werd Richard geplaatst bij de 5e Groep Geleide Wapens (5GGW) in Stolzenau en daar woonden zij in totaal zeven jaar. Richard en Ruud raakten volop met elkaar in gesprek over 5GGW, omdat onze AFMP-voorzitter daar ook ooit geplaatst was. Richard werkte als radar-monteur bij de Koninklijke Luchtmacht. In de jaren 1977 en 1978 woonde Richard voor een opleiding in het Amerikaanse Alabama Huntsville. Daar verbleef hij samen met zijn vrouw en kinderen. Een trieste herinnering die Richard deelde, was dat er in hun woonplaats een zwembad was waar blanken en zwarten niet gezamenlijk mochten zwemmen. Richard kon hier niet mee leven en kaartte dit daarom aan bij zijn Griekse commandant. Vervolgens werd alsnog geregeld dat blanken én zwarten tegelijkertijd gebruik konden maken van het zwembad.

F16-MONTEUR

Na zijn Amerikaanse werkavontuur verbleef Richard nog een half jaar in Stolzenau.

Vervolgens ging hij met zijn vrouw en kinderen in Uden wonen. Hij kreeg namelijk een plaatsing als F16-monteur op Vliegbasis Volkel. Voor deze functie ging hij onder meer enkele maanden naar Goose Bay. Daar ontving hij vanwege zijn grote maatschappelijke betrokkenheid een koninklijke onderscheiding. Tijdens zijn werkperiode op Vliegbasis Volkel werd hij ook nog bevorderd tot eerste luitenant. Daar stond hij trouwens bekend als 'Beun de Haas', omdat hij graag voor iedereen op een goedkope manier spullen wilde repareren.

JAPPENKAMP

Na zijn leeftijdsontslag in 1993 heeft Richard niet stilgezeten. Jarenlang hielp hij vrouwen die in een Jappenkamp hebben gezeten bij het invullen van formulieren om voor een uitkering of vergoeding in aanmerking te komen. Terwijl hij over het Jappenkamp vertelde, raakte Richard zichtbaar geëmotioneerd.

KLEIN WERELDJE

Samen met Coosje, met wie hij inmiddels 62 jaar getrouwd is, maakte Richard door de jaren heen diverse mooie reizen. Ook gingen zij vele malen op vakantie naar Indonesië. Aan het eind van het bezoek aan Richard werd trouwens duidelijk dat hij de eerder bezochte AFMP-jubilaris Anne de Haan goed kent. "Wat is het toch een klein wereldje," concludeerden Ruud, Paul en Teet daarom toen zij afscheid van Richard namen. ■

PRESENTATIE VAN ONS NATIONAAL RAPPORT TIJDENS 134^e AV EUROMIL

In het Ierse Naas vond op 9 oktober 2026 de 134^e Algemene Vergadering (AV) plaats van EUROMIL, de Europese organisatie van militaire verenigingen en vakbondsorganisaties waarbij de AFMP en de MARVER zijn aangesloten. Net als diverse andere EUROMIL-leden presenteerden wij tijdens deze AV ons nieuwste nationaal rapport. Hierin schetsen wij de meest actuele defensie-ontwikkelingen in ons land.

In het nationaal rapport gaan we onder meer in op het 17 juli 2026 tussen Defensie en de bonden bereikte arbeidsvoorwaardenakkoord 2026-2028 voor defensiemedewerkers. Dit akkoord omvat zoals je ongetwijfeld weet onder andere een salarisverhoging van 6,5% per 1 september van dit jaar en een salarisverhoging van 2% met ingang van 1 januari 2028. Verder onder- schrijven wij in het rapport de bevindingen

van de Onderzoeksraad voor Veiligheid in het rapport 'Oefenen in balans. Veilig toewerken naar een parate krijgsmacht.' Het achterliggende onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van twee ongevallen met dodelijke afloop tijdens oefeningen van de Landmacht in 2025. De Onderzoeksraad concludeert dat het op een veilige manier oefenen door de snelle groei die Defensie op dit moment doormaakt onder druk staat en

dat er meer aandacht moet worden besteed aan veiligheid tijdens oefeningen. Wij kunnen ons vinden in de geformuleerde aanbevelingen. De Onderzoeksraad adviseert om meer balans in het oefenen aan te brengen, om toezicht voortaan te laten uitoefenen door een vaste oefenleiding en om rekening te houden met de vermoeidheid en het ervaringsniveau van de betrokken militairen.

WACHTLIJSTEN BIJ DEFENSIE

Ook gaan wij in ons nationaal rapport in op de diverse signalen die wij de afgelopen tijd ontvingen over wachtlijsten voor sollicitanten bij Defensie. Wij verwijzen naar een NOS-interview op 8 april van dit jaar waarin AFMP-voorzitter Ruud Bergsma zijn licht laat schijnen op deze wachtlijsten.

"Omdat het aantal sollicitaties voor diverse functies op instapniveau op dit moment de capaciteit overschrijdt om de toestroom van nieuwe collega's te verwerken, is Defensie niet in staat om hen direct te screenen en op te leiden," benadrukte Ruud tegenover de NOS. "Wat dat betreft is de absorptiecapaciteit van Defensie momenteel onvoldoende. De organisatie is er nog niet op toegerust om een groot aantal mensen op te nemen en op te leiden."

Wil jij het volledige nationaal rapport lezen dat wij in Ierland presenteerden? Scan dan de QR-code.

AFMP & MARVER ONTVINGEN LEDEN VAN NORTHERN GROUP

Vertegenwoordigers van onze collega-vakbonden uit Denemarken, Duitsland, Ierland, Luxemburg en Zweden verzamelden zich onlangs op het kantoor van de AFMP en de MARVER in Amersfoort voor de nieuwste meeting van de Northern Group van EUROMIL. De Northern Group vormt een informele groep van 7 Noordwest-Europese landen die zijn aangesloten bij EUROMIL. Dit jaar hadden wij de eer om hen te mogen ontvangen tijdens deze meeting, die is bedoeld om van elkaar te leren, informatie uit te wisselen en te bepalen welk mandaat wij voor de komende periode meegeven aan het EUROMIL-bestuur. België behoort ook tot de Northern Group, maar moest helaas verstek laten gaan.

MARVER-voorzitter Sven Schuitema trapte de meeting af. Hij gaf tekst en uitleg over het Nederlandse poldermodel en vertelde hoe de AFMP en de MARVER zich tot de model verhouden. Hij maakte de aanwezige leden van de Northern Group duidelijk hoe wij als Nederlanders denken over begrippen als overleg en invloed. Vervolgens spraken de leden over de onderlinge verschillen op vakbondsg gebied, waardoor we het nodige van elkaar konden opsteken. Tijdens de meeting bleek dan ook hoe waardevol het is om ons belangrijke vakbondswerk vanuit meerdere perspectieven te bekijken.

ZINVOLLE DISCUSSIE

Hierna volgde een zinvolle discussie over de flexibele schil die reservisten vormen voor de defensieorganisatie van de bij de Northern Group aangesloten landen. Al snel werd tijdens deze discussie duidelijk dat verschillende landen grote ambities hebben als het gaat om deze flexibele schil, maar dat deze in de praktijk vaak niet worden waargemaakt. De deelnemers gingen onder meer in op de diverse contractvormen voor

reservisten en op de wijze waarop zij bij een vakbond zijn aangesloten.

EUROMIL NA 2029

'EUROMIL na 2029' was het discussiethema tijdens het middagprogramma van de Northern Group-meeting. De centrale vraag bij deze discussie was hoe de Noordwest-Europese landen aankijken tegen de ontwikkeling en positie van EUROMIL in de nieuwe mandaatperiode 2029-2033. Vragen die de revue passeerden, waren hoe de bestuursstructuur er dan moet uitzien en hoe het bestuur dient te worden samengesteld. Een constructieve discussie over dit onderwerp leidde uiteindelijk tot twee voorgestelde modellen voor deze bestuursstructuur. Om de Noordwest-Europese leden van de Northern Group de tijd te geven om deze opties zorgvuldig af te wegen, werd besloten om tijdens de volgende Algemene Vergadering van EUROMIL in Ierland een definitieve keuze te maken.

Tijdens deze AV hebben wij de voorzittershamer van de Northern Group trouwens overgedragen aan België. ■

AFMP-JUBILARISSEN IN DE SCHIJNWERPERS

In de derde uitgave van OpLinie in 2026 zetten we, natuurlijk met toestemming van de betrokkenen, de leden in de spotlights die recent precies 50, 60 of zelfs 70 jaar lid waren van onze bond. Dit om aan te geven hoe erkentelijk wij zijn voor hun jarenlange trouw aan de AFMP. Jubilarissen, van harte gefeliciteerd!

50 JAAR LID

Loek Jansen

plaats Ede
datum jubileum 1 augustus 2026

De heer R.W.M. Lucas

plaats Ede
datum jubileum 1 juli 2026

André Odenkirchen

plaats Driebergen-Rijsenburg
datum jubileum 1 augustus 2026

De heer H.J. van Oosten

plaats Zwolle
datum jubileum 1 september 2026

Geert Peters

plaats Apeldoorn
datum jubileum 1 juli 2026

Peter Vogelesang

plaats Apeldoorn
datum jubileum 1 juli 2026

de heer M.A.A. Warmink

plaats Petershagen
datum jubileum 1 augustus 2026

60 JAAR LID

Jaap Geluk

plaats Vianen (Ut)
datum jubileum 1 september 2026

Cees van Leeuwen

plaats Zutphen
datum jubileum 1 juli 2026

De heer F.H.P. van Setten

plaats Leiderdorp
datum jubileum 1 juli 2026

70 JAAR LID

Ferry van Dijk

plaats Breda
datum jubileum 1 september 2026

Harry Bosch

plaats Eindhoven
datum jubileum 1 oktober 2026

Anne de Haan

plaats Uden
datum jubileum 1 juli 2026

OVERLEDEN AFMP-LEDEN

Met toestemming van de nabestaanden publiceren wij de namen van de AFMP-leden die ons in de afgelopen periode zijn ontvallen.

Jan Dijk uit Geleen overleed op 24 maart 2026

Freek Bruning uit Ugchelen overleed op 31 juli 2026

Henk Haverkotte uit Oldenzaal overleed op 19 juni 2026

De heer J.M. van de Knaap uit 's-Graveland overleed op 1 juli 2026

De heer C.M. Knoop uit Den Helder overleed op 8 mei 2026

Arie Pieters uit Nieuwlande overleed op 5 juni 2026

Marcel Robbers uit Lelystad overleed op 2 juni 2026

De heer G.E.M. de Vries uit Ferwert overleed op 28 maart 2026

Martin Wassenaar uit Den Helder overleed op 10 juni 2026

ONZE NAJAARSBIJEENKOMSTEN VOOR POSTACTIEVE LEDEN

Sinds 26 september 2026 verzorgt de AFMP weer diverse najaarsbijeenkomsten voor postactieve leden. Tot en met 11 december vinden deze bijeenkomsten op locaties verspreid door heel Nederland en Duitsland plaats. De uitnodigingen worden drie tot vijf weken vóór elke bijeenkomst per mail verzonden. Hierbij is ook een agenda gevoegd. Om een bijeenkomst bij te wonen, moet je je vooraf aanmelden. In de mail staat hoe je dit kunt doen. Je kunt je trouwens ook aanmelden via de e-maillink die je aantreft bij elke bijeenkomst in onze online agenda. Deze agenda vind je via www.afmp.nl/actueel/agenda.

ZO-Veluwe

maandag 26 oktober, 13.30 u
locatie Echos Home de Landing,
Deelenseweg 28, Schaarsbergen

Friesland

vrijdag 30 oktober, 10.00 u
locatie De Fontein,
Goudenregenstraat 77,
Leeuwarden

Steenwijk

vrijdag 30 oktober, 13.30 u
locatie Echos Home Havelte,
Johannes Postweg 5, Darp

Hart van Brabant

maandag 2 november, 10.00 u
locatie MFA Het Spoor,
Schaepmanstraat 36, Tilburg

De Meijerij

maandag 2 november, 13.30 u
locatie Perron 3, Hoff van
Hollantlaan 1, Rosmalen

Venlo/Roermond/Poort van Limburg

vrijdag 6 november, 13.30 u
locatie Gemeenschapshuis
Kapel, Kerkstraat 27, Panningen

Rheine/Münster

woensdag 11 november, 11.00 u
locatie Hotel-Restaurant
Brinckwirth, Bahnhofstraße 51,
Ochtrup

Blomberg

vrijdag 13 november, 11.00 u
locatie Bistro|Lounge|Bar
Spätschicht, Neue Torstraße 51,
Blomberg

Seedorf

donderdag 19 november, 11.00 u
Locatie: Gasthof Zur Linde,
Wallweg 2, Zeven-Brauel

Twente

woensdag 25 november, 13.30 u
locatie Wijkcentrum 't Lansink,
Twijstraat 8, Hengelo

Noord-Holland-Noord

maandag 30 november, 13.30 u
locatie de MOOC, Spoorstraat
56, Den Helder

de Kempen

woensdag 2 december, 13.30 u
locatie Echos Home Oirschot,
Eindhovenensdijk 33, Oirschot

Kennemerland

vrijdag 4 december, 10.00 u
locatie De Boerderij,
Lutulistraat 139, Hoofddorp

Haaglanden

maandag 7 december, 13.30 u
Locatie: Veteranencafé
Heeswijk, Heeswijkstraat 60,
Voorburg

Zeeland

vrijdag 11 december, 10.00 u
locatie Wijkgebouw de Spinne,
Joseph Lunsiaan 7, Goes

Roosendaal & West-Brabant

vrijdag 11 december, 13.30 u
locatie Wijkcentrum Het Fort,
Bernadettestraat 4, Bergen op
Zoom

DEFENSIE IN DE MEDIA

De AFMP volgt het defensienieuws in de nationale en internationale media op de voet. Bij dit nieuws speelt het ministerie van Defensie vaak een prominente rol en is onze bond een luis in de pels als hierbij de rechtspositie van jou als militair of burgermedewerker op het spel staat. In de rubriek 'Defensie in de media' bieden wij jou regelmatig een bloemlezing van de meest opvallende nieuwsberichten in het afgelopen kwartaal.

6.000 MILITAIREN VOLTOOIEN NIJMEEGSE VIERDAAGSE

→ Ongeveer 6.000 militairen passeerden op **24 juli** de finishlijn van de 108e editie van de Nijmeegse Vierdaagse. Onder hen waren ongeveer 2.500 Nederlanders. De militairen legden dagelijks 40 kilometer af met een bepakking van 10 kilo op hun rug. De militaire deelnemers waren afkomstig uit 37 verschillende landen. Niet alle deelnemers haalden de eindstreep. Zoals elk jaar waren er de nodige uitvallers. De overgrote meerderheid finishte traditiegetrouw op het militaire terrein Charlemagne, waar de lopers hun Vierdaagsekrans ontvingen.

AMALIA SLUIT PERIODE BIJ LUCHTMACHT AF

→ Prinses Amalia rondde op **7 juli** haar opdracht af als militair werkstudent bij

de Luchtmacht. Na de zomerperiode vervolgde zij haar traject binnen Defensity College, maar dan bij de Marine. Zo zette zij haar kennismaking voort met diverse defensieonderdelen. Ook de werkzaamheden bij de Luchtmacht waren onderdeel van het Defensity College-programma. Voor prinses Amalia begon haar traject bij de Bestuursstaf van het ministerie van Defensie. Ook volgde zij de Algemene Militaire Opleiding (AMO).

DEFENSIE HELPT BIJ BESTRIJDING GROTE NATUURBRAND IN BELGIË

→ Defensie leverde een belangrijke bijdrage aan de bestrijding van de op **14 augustus** uitgebroken brand in het Belgische natuurpark De Hoge Venen. Met ruim 3000 aangetroffen hectare ging het om de grootste natuurbrand ooit in de geschiedenis van onze zuiderburen. Direct na het uitbreken

van de brand schoot ons land te hulp. Defensie stuurde twee zware Chinook-transporthelikopters die waren uitgerust met zogeheten bambi buckets om duizenden liters water per vlucht te scheppen en te lossen. Ondanks een technisch defect bij een van de toestellen, hervatten de herstelde eenheden vanuit Nederland herhaaldelijk de blusvluchten in moeilijk bereikbare gebieden. **Begin augustus** hielp Defensie ook bij de bestrijding van een grote brand in natuurgebied De Rosmolen bij het Noord-Limburgse Oostrum. De Luchtmacht zette toen eveneens transporthelikopters met bambi buckets in om de brandweer te ondersteunen bij het blussen.

FORSE KMAR-UITBREIDING IN CARIBISCH NEDERLAND

→ De komende anderhalf tot twee jaar breidt de Koninklijke Marechaussee (KMar) fors uit in Caribisch Nederland. Dit bevestigde een KMar-woordvoerder op **15 augustus** aan Bonaire.nu. Op de eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba komen er in totaal ongeveer vijftig zogeheten 'voltijdsequivalenten' bij. Het overgrote deel van hen wordt ingezet op Bonaire. Volgens de KMar is de uitbreiding noodzakelijk om beter invulling te kunnen geven aan de wettelijke taken van de organisatie. Het personeelsbestand in Caribisch Nederland wordt gefaseerd uitgebreid. Hierbij gaat het zowel

OPROEP AAN KABINET: LOS ERESCHULD AAN AFGHAANSE VLUCHTELINGEN IN

→ Op **15 augustus** was het vijf jaar geleden dat Kabul in handen viel van de Taliban. In een daags hiervoor online gepubliceerd opiniestuk in NRC riepen Hans Spekman, voorzitter van de FNV, Frank Candel, bestuursvoorzitter van VluchtelingenWerk Nederland en Anne-Marie Snels, voormalig voorzitter van de AFMP, het kabinet op om eindelijk de verantwoordelijkheid te nemen voor Afghaanse oud-collega's. Volgens de auteurs wachten nog altijd ongeveer 150 voormalige ambassade- en defensiebewakers in Afghanistan op bescherming, terwijl ruim 4.600 door de overheid geëvacueerde Afghanen in Nederland te maken hebben met onzekerheid over hun toekomst.

om lokaal personeel dat via de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN) wordt uitgebreid als om militair personeel dat vanuit Europees Nederland op de drie Caribische eilanden wordt geplaatst.

FLY-BY LUCHTMACHT BIJ FORMULE 1 IN ZANDVOORT

→ Voorafgaand aan de start van de Formule 1-race in Zandvoort op **23 augustus** vlogen

een Chinook-transporthelikopter en vijf F-35 gevechtsvliegtuigen over de tribunes. Met deze fly-by bracht de Luchtmacht een militaire groet aan het internationale publiek en aan de deelnemers aan deze race, onder wie Max Verstappen. De toestellen vlogen tijdens de zogeheten pre-race show boven het racecircuit. Daarnaast verzorgde het Orkest Koninklijke Luchtmacht de muzikale begeleiding bij het door zangeres Davina Michelle gezongen Wilhelmus.

'KMAR MOET MEER MILITAIR INZETBAAR ZIJN'

→ "De KMar van de toekomst moet niet alleen sterk zijn in civiele politietaken, maar ook meer militair inzetbaar zijn. Technologisch sterker, militair robuuster en klaar om op te treden." Dit zei Maarten Schurink, secretaris-generaal bij het ministerie van Defensie, op **27 augustus** in de Fokker Terminal in Den Haag. Hij sprak daar namens minister van Defensie Yeşilgöz-Zegerius bij de commandowissel van de KMar. Luitenant-generaal Roger Costongs nam het bevel over van ranggenoot Annelore Roelofs. De secretaris-generaal benadrukte dat de KMar voor grote uitdagingen staat. Volgens Schurink moet de KMar zich in de veranderende wereld meer richten op haar militaire hoofdtaak: de bescherming van ons eigen land en dat van onze bondgenoten. "Tegelijk blijft ook het gewone politiewerk belangrijk."

NIEUWE VOERTUIGEN VOOR DE LUCHTMOBIELE BRIGADE

→ Op **27 augustus** meldde staatssecretaris van Defensie Boswijk in een brief aan de Tweede Kamer dat Defensie nieuwe voertuigen wil aanschaffen voor 11 Luchtmobiele Brigade. De aan te schaffen voertuigen zijn bedoeld om militairen van de infanterieba-

taljons direct of na een luchtverplaatsing over de grond te vervoeren. Potentiële tegenstanders beschikken steeds vaker over geavanceerde luchtverdediging. Hierdoor kunnen militairen niet altijd met helikopters of parachutes meteen op de gewenste locatie worden ingezet. Met de nieuwe voertuigen kunnen zij zich vanuit het achtergebied of landingsgebieden snel en verspreid naar het uiteindelijke inzetgebied verplaatsen.

DEFENSIE & KNVB GAAN MAATSCHAPPELIJK PARTNERSCHAP AAN

→ Defensie en de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB) zetten op **14 september** in Zeist hun handtekening onder een maatschappelijk partnerschap. Met dit partnerschap streven zij naar eigen zeggen naar 'een verbonden en weerbare samenleving'. Samen willen zij de verbinding tussen Defensie en de maatschappij vergroten en zorgen voor meer waardering voor militairen, burgermedewerkers en reservisten. Een

mooi podium voor deze laatste doelstelling vormen de interlands van het Nederlands voetbalelftal. Militaire kapellen en fanfares kunnen hieraan bijvoorbeeld ceremoniële bijdragen leveren en op videoschermen kan aandacht worden besteed aan veteranen.

ALSNOG ERKENNING VOOR MILITAIREN DIE NA MH17-RAMP ZIJN INGEZET

→ Militairen, politieagenten en andere hulpverleners die na het MH17-drama op 17 juli 2014 zijn ingezet, kunnen alsnog de Herinneringsmedaille voor Humanitaire Hulpverlening bij Rampen tegemoet zien. Zij krijgen deze herinneringsmedaille voor de veiligstelling, berging, repatriëring of identificatie van de slachtoffers van deze ramp. Minister van Defensie Yeşilgöz-Zegerius informeerde de Tweede Kamer op **18 september** via een brief over de erkenning. De AFMP is blij dat ruim 12 jaar na dato hun inzet hiermee eindelijk officieel wordt erkend. "Ik ben verheugd dat het enorm waardevolle en loodzware werk van onze militairen en natuurlijk ook van al die anderen na de ramp met de MH17 alsnog wordt beloond met een zwaar verdiende herinneringsmedaille," zegt AFMP-voorzitter Ruud Bergsma. "Deze collega's hebben het voor de betrokken families en heel ons land mogelijk gemaakt om alsnog waardig afscheid te kunnen nemen van de Nederlandse slachtoffers. Daarom verdienen zij tot op de dag van vandaag ons diepste respect. Met de herinneringsmedaille krijgen hun inspanningen een voor iedereen zichtbare erkenning." ■

FNV VEILIGHEID VOORTAAN ACTIEF ALS SAMDEF

FNV Veiligheid, de werkor-
ganisatie van de AFMP en de
Marechausseevereniging, is
sinds 1 oktober 2026 actief
onder de nieuwe naam Samen-
werkende Defensiebonden,
ofwel afgekort SamDef. Wij
hebben voor deze naamwijzi-
ging en een bijbehorend logo
gekozen om nog duidelijker tot
uitdrukking te brengen dat in
onze organisatie de krachten van
de twee defensiebonden AFMP
en MARVER zijn gebundeld. Door
onze kennis en ervaring samen te
brengen, vergroten wij al jaren-
lang onze slagkracht en weer-
baarheid binnen Defensie en
waarborgen wij de hulp aan de
leden van beide bonden. Los van
onze nieuwe naam blijven deze
uitgangspunten onverminderd
van kracht en behouden de AFMP
en de MARVER hun identiteit als
gewaardeerde belangenbehar-
tigers van militairen en bur-
germedewerkers bij Defensie.
Verder kun je bij ons blijven
aankloppen via onze vertrouwde
contactgegevens.

LETTERSCHUIVER

Verschuif de letters van de gegeven woorden zodanig dat steeds een ander, correct woord wordt gevormd. Wordt bijvoorbeeld RATS gegeven, dan is óf STAR óf ARTS het in te vullen woord.

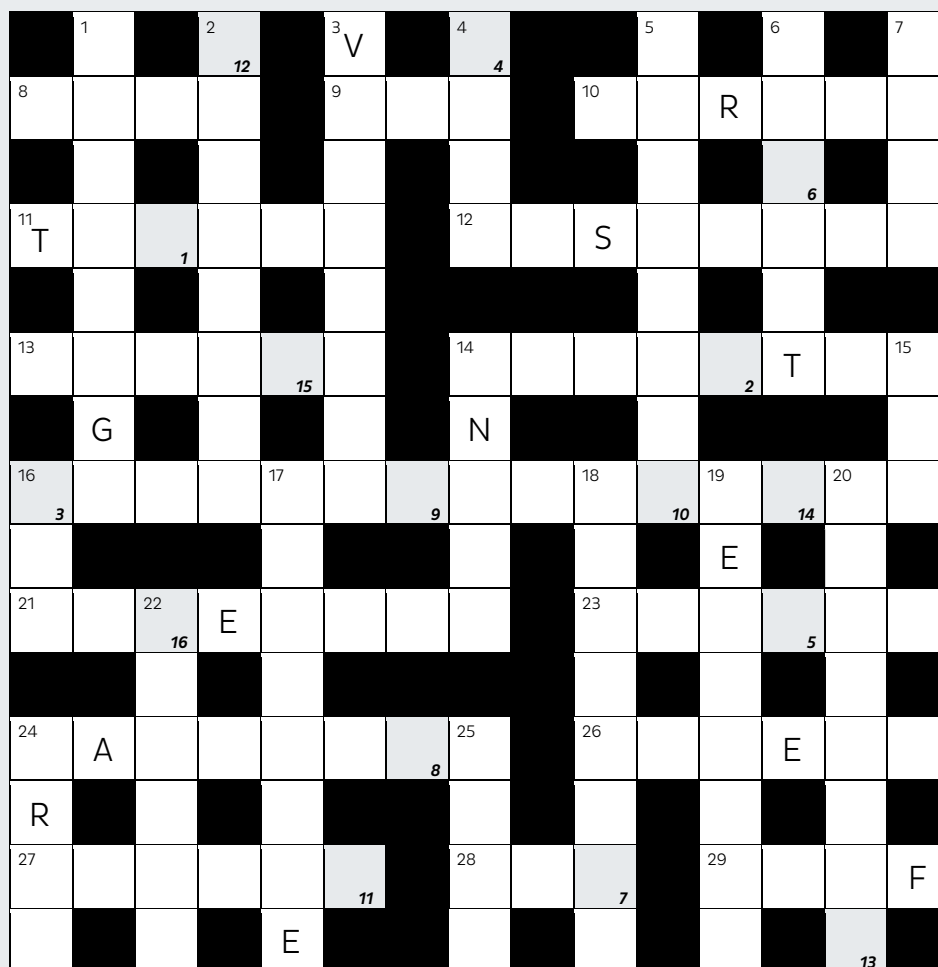
Om u alvast wat op weg te helpen zijn de letters van FREGAT EVERTSEN al eenmaal ingevuld.

HORIZONTAAL

- 8. Mast
- 9. Are
- 10. Kroten
- 11. Latten
- 12. Krotbaas
- 13. Ginger
- 14. Trok u Abe?
- 16. Marco vond nog mie
- 21. Gele port
- 23. Pestte
- 24. Proost, Pa!
- 26. Raster
- 27. Riedel
- 28. Oké
- 29. Re fa

VERTICAAL

- 1. Toergast
- 2. Meipruim
- 3. Gist even
- 4. Haka
- 5. Cor en Lot
- 6. Vat 'n os
- 7. Rats
- 14. Pokon
- 15. Gru
- 16. Loc
- 17. Loei daar
- 18. Las 't boek
- 19. Pre-retro
- 20. Als regen
- 22. Tegels
- 24. Terp
- 25. Koot

OPLOSSING

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----

BONCADEAU

Stuur jouw oplossing van de puzzel **vóór 2 december 2026** naar de redactie van Oplinie via dit e-mailadres: **puzzel@afmp.nl**. Vergeet niet jouw adres te vermelden in jouw mail, want onder de juiste inzendingen verloten wij een boncadeau ter waarde van 25 euro! Uit de goede oplossingen van de puzzel uit het vorige nummer kwam **Luca van der Lans** uit **Waddinxveen** als winnaar uit de bus.

SECTORHOOFDEN

LANDMACHT

Hans Treffers

06 - 82 78 49 84

htreffers@afmp.nl

MARINE

Caroline Hellendoorn

06 - 13 50 75 30

chellendoorn@afmp.nl

POSTACTIEVEN

Paul Engelbertink

06 - 12 90 57 48

pengelbertink@afmp.nl

LUCHTMACHT, COMMIT

Ron Segers

06 - 53 52 60 83

rsegers@afmp.nl

BURGERPERSONEEL

Ruud Bergsma

interim sectorhoofd

06 - 82 97 12 59

rbergsma@afmp.nl

LUCHTMACHT, COMMIT

Chaïm Benistant

06 - 13 51 09 77

cbenistant@afmp.nl

CONTACT

ALGEMENE ADRESGEGEVENS

bezoek- en postadres

Johan van Oldenbarneveltlaan 46

3818 HB Amersfoort

085 - 89 00 470

maandag t/m donderdag telefonisch bereikbaar

van 11.00 tot 12.30 uur en van 13.30 tot 15.00 uur

Tijdens de overige kantoor tijden tussen 8.30 en

17.00 uur - ook op vrijdag - kun je een terugbel-

verzoek inspreken via onze voicemail.

info@afmp.nl

www.afmp.nl

NL72 INGB 00019330 98

AFDELING INDIVIDUELE BELANGENBEHARTIGING (IB)

ib@afmp.nl

LEDENADMINISTRATIE

la@afmp.nl

OPZEGGEN LIDMAATSCHAP

Er kan een moment komen dat je jouw AFMP-lidmaatschap moet opzeggen, bijvoorbeeld omdat je een baan buiten Defensie hebt aanvaard. Houd dan rekening met de opzegtermijn van twee volle kalendermaanden. Een voorbeeld: je zegt 15 januari op. Je lidmaatschap wordt dan beëindigd per 1 april. Je kunt opzeggen door een brief te sturen naar: AFMP, t.a.v. ledenadministratie, Johan van Oldenbarneveltlaan 46, 3818 HB Amersfoort. Je kunt ook een mail sturen naar: la@afmp.nl

WIL JE IETS DOORGEVEN?

Een adreswijziging, ambtsjubileum, leeftijdontslag, opname in ziekenhuis of een uitzending. Of heb je vragen over het lidmaatschap, ledenvoorstellen of verzekeringen? Dit kun je doorgeven via onze website www.afmp.nl of sturen aan: AFMP t.a.v. Ledenadministratie, Johan van Oldenbarneveltlaan 46, 3818 HB Amersfoort. Je kunt bovenstaande zaken ook doorgeven via onze ledenapp.

COLOFON

**Uitgave van Samenwerkende
Defensiebonden onder verantwoor-
delijkheid van de Algemene Federatie
van Militair Personeel**

Aangesloten bij:

- Algemene Centrale van Overheidspersoneel (ACOP)
- Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV)
- EUROMIL (Europese organisatie van militaire belangenverenigingen)

REDACTIE

Bart Manders
Pauline de Casparis

REDACTIEADRES

Johan van Oldenbarneveltlaan 46
3818 HB Amersfoort
redactie@afmp.nl

ONTWERP & VORMGEVING

Margo Witte | studio voor grafisch ontwerp

De inhoud van OpLinie valt onder de verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur van de AFMP, met uitzondering van artikelen op naam en de inhoud van de opgenomen advertenties.

De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden artikelen te weigeren of te redigeren. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder voorafgaande toestemming van de redactie.

OPLAGE

15.000

INTERNET

www.afmp.nl

EMAIL

info@afmp.nl

DRUK

Senefelder Misset

SLUITINGSDATUM KOPY

OpLinie nummer 4, 2026 sluit op 2 december en verschijnt op 11 december 2026.

Uw nieuwe thuis begint hier.

Hypotheekadvies op maat, speciaal voor militairen
en defensiemedewerkers.

Wij begrijpen uw situatie

Van uw eerste woning tot een verbouwing, verhuizing of verduurzaming, DFD kent de financiële bijzonderheden van uw loopbaan, zoals VEB, TOD en IKB, en vertaalt die naar een hypotheek die écht bij u past.

dfd.nl

Verzekeringsspecialist voor Defensie sinds 1994
(040) 20 73 100 | dfd.nl | dfd@dfd.nl

PROFITEER VAN AANTREKKELIJKE KORTING MET LEDENVOORDEEL FNV

Leden voordeel FNV biedt leden van de AFMP flinke kortingen op allerlei producten en diensten. Naast de jaarvoordelen waar je heel het jaar gebruik van kunt maken, bieden we ook tijdelijke voordelen. Deze vind je elke maand op ledenvoordeelfnv.nl. Je kunt je ook inschrijven voor de maandelijkse nieuwsbrief, zodat je nooit een voordeel mist!

TIJDELIJK VOORDEEL

Maandelijks vele nieuwe voordelen op ledenvoordeelfnv.nl

MIIEGO DEENSE AUDIO MET 30% LEDENVOORDEEL

MIIEGO maakt al 15 jaar geluid dat mensen in beweging houdt: koptelefoons, oordopjes en speakers met kenmerkende Deense afwerking. Van sportieve earbuds tot premium over-ear noise-cancelling. Speciaal voor leden van de AFMP nu 30% korting op het complete assortiment tot en met 30 november. Ontdek het volledige aanbod op de partnerpagina.

Dit voordeel is geldig t/m 30 november 2026

30% KORTING

PINEUT EXCLUSIEF VOORDEEL BIJ PINEUT

Ontdek originele bakmixen, drankjes en DIY-cadeaus die je eenvoudig zelf maakt en samen beleeft. Alle producten worden met zorg samengesteld in het sociale productiehuis, waar Pineut werkt aan gelijke kansen en persoonlijke ontwikkeling. Als lid van de AFMP ontvang je 15% korting op je bestelling vanaf € 50,-.

Dit voordeel is geldig t/m 30 november 2026

15% KORTING

ARTIS VOORDELIG DAGJE UIT NAAR ARTIS

Profiteer van €10,- korting op ARTIS-Park, de oudste dierentuin van Nederland. Van verwondering in het nieuwe Aquarium tot aan waterpret bij de olifantenkalfjes. Ook ontvang je €8,- korting op de twee musea. Bezoek ARTIS-Microbia, 's werelds enige microbenmuseum, of ontdek ARTIS-Groote Museum, het interactieve natuurmuseum van Amsterdam. Alle reden om een dagje ARTIS te plannen!

Dit voordeel is geldig t/m 30 november 2026

€8-10,- KORTING

JAARVOORDEEL

SPEEDCOMFORT SNELLER EEN COMFORTABEL WARM HUIS

Fijn thuiskomen in een aangenaam warm huis? Met SpeedComfort wordt je woning sneller en gelijkmatig warm, zonder gedoe. Je klikt de compacte ventilatoren eenvoudig onder je radiator en geniet direct van meer comfort. Fluisterstil, duurzaam geproduceerd in Nederland en goed voor tot 22% energiebesparing.

25% KORTING

JAARVOORDEEL

UNIVÉ KORTING OP VERZEKERINGEN

Een klein ongeluk kan grote gevolgen hebben. Met de aansprakelijkheidsverzekering van Univé ben je verzekerd voor schade die je per ongeluk veroorzaakt. Dat geeft rust. Ook schade door je huisdier is meeverzekerd. AFMP-leden krijgen 5% korting. Bekijk je voordeel en regel het eenvoudig online.

5% KORTING

DE JONG INTRA VAKANTIES 5% KORTING BIJ DE JONG INTRA VAKANTIES

De Jong Intra Vakanties is dé reisexpert met kennis over jouw vakantiebestemming. Ze geven graag een goed advies en denken met je mee mocht je nog geen keus gemaakt hebben. Via Ledenvoordeel FNV ontvang je 5% korting over vakanties met de bus, trein en auto.

5% KORTING

GREENCHOICE EXCLUSIEF FNV-VOORDEEL BIJ GREENCHOICE

Als AFMP-lid profiteer je van scherpe tarieven en aantrekkelijke kortingen op je energiecontract, 100% groene stroom uit Nederland én steun je natuurprojecten via het programma Natuur voor Morgen. Jij kiest, Greenchoice regelt de rest.

VOORDEEL OP ENERGIE

NHA 12% KORTING ÉN GRATIS TABLET BIJ NHA

Wil jij jezelf graag verder ontwikkelen? Waar wacht je op? Bij NHA vind je 700+ thuisstudies waarmee je in je eigen tempo studeert! Van een cursus Schilderen of Fotografie tot een taalcursus Spaans. Als AFMP-lid profiteer je van 12% korting én ontvang je een gratis tablet! Vraag je gratis proefles aan of schrijf je direct in via nha.nl/fnv

12% KORTING

Onze jaarpartners:

MIS NIETS! SCHRIJF JE SNEL IN VOOR DE NIEUWSBRIEF OP [LEDENVOORDEELFNV.NL](https://leden VoordeelFNV.nl)

Onder voorbehoud van druk- en zetfouten.

Kijk op de website voor **de speciale maandaanbiedingen!**

UIT DE PRAKTIJK

AANSPREKENDE RESULTATEN OP HET GEBIED VAN INDIVIDUELE BELANGENBEHARTIGING

‘LAAT JE NIET AFSCHEPEN MET HALVE TOEZEGGINGEN OVER JOUW FUNCTIEWAARDERING’

Voor deze editie van 'Uit de praktijk' voelen wij Pauline de Casparis, hoofd individuele belangenbehartiging bij onze bond, aan de tand over de functiewaarderingszaken van twee AFMP-leden die zij behandelt. Ook vragen wij Pauline welke stappen je als militair of burgermedewerker kunt zetten als je het niet eens bent met je functiewaardering.

Welke concrete zaken kwamen onlangs op jouw pad?

"Ik behartig de belangen van een militair én een burgermedewerker, die bij hun werkgever een formeel verzoek hadden ingediend tot functieonderhoud. Hun huidige taken wijken af van de werkzaamheden die in hun functieomschrijving staan. Zij vonden dat hier ook een hogere schaal bij hoorde."

Hoe verliep alles voor de burgermedewerker?

"Nadat deze burgermedewerker een rekest had ingediend, erkende het bevoegd gezag dat zijn werkzaamheden opnieuw moesten worden beschreven en dat hier een hogere schaal bij paste. De ingangsdatum van de hogere schaal was echter gesteld op de datum waarop het rekest was ingediend, terwijl er al jarenlang over functieonderhoud werd gesproken."

Wat gebeurde er in de zaak van de militair?

"Zijn rekest werd afgewezen. Vervolgens maakte ik bezwaar tegen de weigering om zijn werkzaamheden opnieuw te beschrijven. Tijdens het bezwaar kreeg ik te horen dat de functiebeschrijving wordt aangepast en dat hij tot adjudant wordt bevorderd. Ons lid vindt echter dat dit met terugwerkende kracht moet gebeuren, dus vanaf het moment dat hij de afwijkende werkzaamheden verrichtte."

Het bevoegd gezag gaat uit van de datum waarop zijn verzoek om een heroverweging van zijn functiewaardering is ingediend."

Wat is voor beide AFMP-leden de huidige stand van zaken?

"Hun zaken lopen nog. Voor zowel de burgermedewerker als de militair konden we dus wel een voorlopig resultaat boeken, maar is er nog de nodige discussie over de terugwerkende kracht."

Welke tips heb je voor andere leden die het niet eens zijn met hun functiewaardering?

"Wijken jouw werkzaamheden af van wat er in jouw functiebeschrijving staat? Dien dan een rekest in waarin je verzoekt om jouw functie opnieuw te laten beschrijven. Klopt de beschrijving van je werkzaamheden wel, maar ben je het niet eens met de waardering van je functie? Dien dan een rekest in tot functieherwaardering. We adviseren je om hierover eerst advies in te winnen bij de AFMP. Verder doe je er verstandig aan om waar mogelijk wat functiebeschrijvingen van functies met vergelijkbare werkzaamheden, taken en verantwoordelijkheden te verzamelen. Laat je niet afschepen met halve toezeggingen dat jouw werkzaamheden in een reorganisatie opnieuw beschreven en gewaardeerd worden. Soms kan het namelijk jaren duren voordat het zover is of gebeurt het helemaal niet. Bovendien zijn functiewaarderingskwesties niet eenvoudig met terugwerkende kracht te repareren. De datum van de indiening van jouw rekest is hierbij in elk geval belangrijk."

Ben jij het oneens met jouw functiebeschrijving of -waardering? Neem dan voor hulp en advies contact op met de collega's van onze afdeling individuele belangenbehartiging via ib@afmp.nl. ■